

V napad

Če smo si ob izteku starega in vstopu v novo leto miroljubno želeli Srečno!, to mislimo tudi zdaj; vendar pa se moramo že takoj v začetku novega leta v svojem delu odločiti za — napad!

Ko se v teh prvih dneh leta 1977 oziramo nazaj, bomo vzporedno z zadovoljstvom nad pošteno opravljenim delom v minulem letu, vendar prišli tudi do spoznanja, da smo bili v preteklosti pri zastavljanju svoje poslovne politike preveč realni, premalo agresivni. Še posebej velja to za gospodarski sistem, v katerega vnaša samoupravljanje toliko demokracije, da se, na žalost, marsikatera matematično odmerjena realnost pri izvajanju, ob upoštevanju mnogih, sicer važnih razlogov, zniža na podrealnost.

Plan smo si lani zastavili res še zadosti ambiciozno, vendar pa smo v uresničevanju tega načrta le prevečkrat zaostajali, plana ciljev nismo vselej dosegali res stoodstotno. Ponekod smo načrt izvršili le 80 %, vendar pa so se s tem kar prehitro zadovoljili.

Zato je v osnovi treba menjati koncept naše odločitve in naše taktike. Če hočeš nekam priti natančno ob določeni uri, potem moraš na to mesto oditi toliko časa prej, da boš na cilju ob določenem času. Podobno je tudi s planom, kajti, kadar računamo na sto ali na 99 odstotkov bomo stvarno večkrat prišli na realizacijo, ki bo precej nižja. Zato moramo v napadalnem planu za letošnje leto hkrati postaviti cilje vse višje in hkrati sprožiti vse sile za doseg tega poslovnega plana.

To pa tudi pomeni, da bi morali pri investicijski politiki še v veliko večji meri poskrbeti za uvajanje nove tehnologije in novih proizvodov, ki naj vsebujejo vse več naše pameti, kajti sama predelava materiala se vrti v mrtvem krogu.

Ena važnih sprememb v tem konceptu bi moralo biti tudi novo gledanje na izvozne možnosti za naše izdelke. Medtem, ko smo doslej običajno spraševali naše delovne organizacije kaj, koliko in kako lahko izvažajo, naj bi poslej naši predstavniki v tujini tovarnam sporočali kaj lahko tamkajšnje tržišče kupi, tako da bi pravzaprav izvedli pritisk na domače proizvajalce. Če nekdo ve, da nekaj mora proizvesti, ker bo tudi dobil na dobrem tržišču dobro plačilo, se bo potrudil in bo tudi znal proizvesti; če ne bo šlo s staro, si bo izmislil novo, boljše tehnologijo. Gospodarstvo je dejansko nekaj, kar je hkrati realno in hkrati dinamično. Statično gospodarstvo sploh ne more biti realno, ker ga čas v vsakem trenutku prehiteva, zato tudi o realnem v gospodarstvu lahko govorimo le takrat, kadar je nenehno dinamično. Zato tudi že od vsega začetka v letošnjem letu zaradi realnosti posagemo naprej — v napadalnost!

Mara Ovsenik

Leto boja za boljše odnose

Poleg generalnega direktorja ZP Iskra Jožeta Hujsa in predsednika Skupščine ZP Iskra Vladimirja Klavska smo za krajšo izjavo ob prehodu iz starega v novo leto zaprosili tudi predsednike Iskrinih družbenopolitičnih organizacij. Jože Čebela, Stane Preskar, Miloš Pavlica in Franc Križnar so spregovorili o dejavnosti sindikata, zveze komunistov, mladine in borčevske organizacije v minulem letu ter o načrtih in ciljih, ki so si jih zastavili za letos. Ob tem velja takoj opozoriti, da so se sogovorniki še bolj

kot kdajkoli doslej, zavzeli za tesnejše sodelovanje med družbenopolitičnimi organizacijami v letu 1977. Osnovni cilj te okrepljene in povezane akcije pa bo usmerjen zlasti v tesnejše povezovanje Iskrinih delavcev, kajti zavedati se moramo, da sta osnovna pogoja za uspešno poslovanje trdna in enovita Iskra. Leto, ki je zdaj pred nami bo pomembno tudi zato, ker bomo morali v Iskri ustvariti tak samoupravni red, ki bo usklajen z ustavo, novim zakonom o združenem delu in drugimi zakonskimi dokumenti, urejeni samoupravni odnosi pa se nam bodo vsekakor še kako pozitivno odražali na uspešnosti našega poslovanja.

Sindikat sestavni del samoupravljanja

Prvega smo za besedo zaprosili predsednika Izvršnega odbora koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata ZP Jožeta Čebela. V oceni delovanja sindikalne organizacije v minulem enoletnem obdobju je najprej opozoril, da se je Iskrin sindikat v letu 1976 ustrezno organiziral skladno s statutarnim dogovorom slovenskih sindikatov. Največ pozornosti je sindikat namenil vsekakor gospodarje-

nju Iskrinih organizacij in Iskre kot celote ter s pomočjo različnih analiz poslovanja skušal vplivati na pristojne faktorje. Minulo leto je bilo izredno pomembno tudi z vidika samoupravne organiziranosti v Iskri ter javne razprave o osnutku zakona o združenem delu. Veliko pozornosti je sindikalna organizacija namenila tudi preučevanju delovnih pogojev v posameznih tovarnah, problematiki nagrajevanja, uresničevanju sanacijskih ukrepov

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij SOZD Iskra med novoletnim pogovorom.

Ilija Vakić — predsednik Zvezne gospodarske zbornice na obisku

Gostje pri ogledu proizvodnje uporov.

V spremstvu predsednika Gospodarske zbornice Slovenije Andreja Verbiča in njegovega svetovalca, Janka Popoviča, ter generalnega sekretarja GZ Ljuzeta Fortuna je 5. januarja obiskal Iskro predsednik Gospodarske zbornice SFRJ Ilija Vakić.

Goste so v Iskri sprejeli predsednik skupščine Vladimir Klavs, generalni direktor Jože Hujs, direktor marketinga Anton Stipanič in pomočnik generalnega direktorja za stike z javnostjo Boštjan Barborič.

V enournem razgovoru je tekla beseda o vseh aktualnih vprašanjih Iskre, zlasti pa o njenih dosedanjih in prihodnjih prizadevanjih na področju izvoza.

Po razgovoru na sedežu SOZD Iskra so se gostje odpeljali v Šentjernejo, kjer so si najprej ogledali proizvodnjo uporov in potenciometrov, zlasti pa jih je pritegnila nova proizvodnja hibridnih debeloplastnih vezij.

Tudi tu so bili po ogledu razgovori, v katerih so Iliji Vakiću pojasnili, da TOZD Upori in potenciometri v Šentjerneju že zdaj izvažajo blizu 93 % svoje proizvodnje, zlasti na konvertibilna področja.

Predsednik Vakić je zlasti pohvalil tukajšnja prizadevanja v razvoju in osvajanju novosti na področju aktivnih in pasivnih

(Nadaljevanje na 2. strani)

Novoletna poslanica predsednika Tita

Tovarišice in tovariši, minulo leto nam bo ostalo v spominu kot izredno pomembno za nadaljnji razvoj naše socialistične samoupravne družbe in krepitev mednarodnega položaja in vloge Jugoslavije.

Po nekaj letih zamotanih gibanj, ko smo se postavljali po robu številnim dilemam in odporom, smo v letu 1976 temeljiteje izpopolnili novi družbenopolitični in gospodarski sistem, dosegli visoko stopnjo notranje stabilnosti in zagotovili jasne perspektive dolgoročnega razvoja naše skupnosti. Zagotovili smo pogoje za boljše organiziranje družbe in učinkovitejše delovanje vseh njenih delov v prizadevanju za hitrejši in skladnejši razvoj v celoti.

Vse to smo dosegli predvsem po zaslugi zavzetnejšega delovanja komunistov, nadaljnje krepitev njihove idejnopolitične enotnosti, enotnosti vodstva in ljudstva in vsestranske podpore najširših slojev družbe pri uresničevanju sprejetih rešitev in sklepov.

Pred kratkim sem govoril o rezultatih, ki smo jih dosegli v minulem obdobju in pri tem še posebej poudaril uspehe v gospodarski stabilizaciji. Najbolj pomembno je, da smo se v tem letu, veliko bolj kot kdaj prej, usmerili k ustvarjalnemu delu in konkretnemu boju za uresničevanje ciljev, določenih z načrtom. V naših družbenih odnosih se čedalje bolj izraža nova kvaliteta — močnejša odgovornost posameznikov in družbe, dozoreva zavest o skupnih ciljih in poteh, po katerih naj bi jih dosegli. Čedalje bolj se zavedamo nujnosti demokratičnega usklajevanja interesov, katerih cilj je splošni napredek naše skupnosti in popolnejše zadovoljevanje potreb delovnega človeka.

Pri reševanju vitalnih vprašanj smo, zlasti kar zadeva standard, veliko napravili, pa vendarle ne toliko, kolikor smo se namenili. Prav v letu, ki se izteka, sta se izrazila aktivnejši odnos in odgovornejše stališče do teh vprašanj. V družbi je čutili ugodnejše vzdušje, zlasti v prizadevanjih, da bi izboljšali kakovost življenjskih in delovnih pogojev naših občanov. Kajti v času, v katerem živimo in na pričujoči stopnji razvoja, lahko in moramo čedalje bolj skrbeti za kakovost vsega, kar delamo. V mislih imam nujnost učinkovitejšega gospodarjenja in izboljšanja produktivnosti dela, kajti standard in splošni napredek sta odvisna od tega, kako in koliko bomo delali. Pri tem mišlim tudi na večjo humanizacijo načina življenja in odnosov med ljudmi nasploh.

Poudariti želim, da mora biti takšen odnos vseh organiziranih socialističnih sil z zvezo komunistov na čelu temeljna značilnost našega dela v letu 1977. Če torej hočemo hitreje napredovati, moramo nujno več in bolje delati, učinkoviteje združevati sile in smotrneje izrabljati vse notranje možnosti, da bi v praksi zagotovili čim popolnejše delovanje našega sistema. K temu cilju naj bodo usmerjene vse naše akcije in dogovori.

Pri teh prizadevanjih moramo vztrajati, toliko bolj, ker mednarodne razmere tudi v prihodnjem letu ne bodo prav nič ugodne. Sicer pa smo tudi vse dosedanje zmage izbojevali s težkim in vztrajnim bojem. Postavljati smo se morali po robu vsakršnim oviram in številnim pritiskom, s katerimi smo se soočali tudi v zadnjem času. Navkljub vsemu temu pa lahko rečemo, da je ugled Jugoslavije zrastel; da se je njen mednarodni položaj še bolj okrepil. Tudi številna mednarodna srečanja in dokumenti, sprejeti v lanskem letu, pomenijo priznanje načelni in dosledni jugoslovanski politiki. Mar ni to tudi dokaz, da je z nenehno dejavnostjo, pogumom in vztrajnostjo moč odpraviti vse ovire, ki se pojavljajo na poti graditve naše socialistične skupnosti?

Visoko cenimo prijateljstva, tako stara kot nova, in si prizadevamo, da bi bila naša okrepljena moč in trdnost koristna tudi vsem našim prijateljem. Jugoslavija je nesebično dajala svoj prispevek k napredku in sodelovanju med narodi — s svojim zavzemanjem za enakopravne odnose za spoštovanje neodvisnosti vseh in osvoboditev tistih, ki so še vedno zasluženi in so izpostavljeni egoizmu in zlorabi bogatih in močnih.

Leto, ki ga puščamo za seboj, nam je dalo dobro podlago za še uspešnejše in plodnejše leto 1977, tako na notranji kot na zunanji ravni. Znova želim poudariti, da enotnost naših delovnih ljudi ni bila nikoli trdnjša kot danes. To pa zato, ker je zasnovana na podlagi enakopravnosti, skupni odgovornosti in čedalje globljem spoznanju vseh naših narodov in narodnosti, da je samo takšna Jugoslavija lahko porok srečnejše prihodnosti vseh. Tega se zavedajo naši delavci, kmetje, naša inteligenca, to prežema zavest mlajših in starejših in ni je sile, ki bi nas lahko odvrnila od poti, po kateri stopamo.

Na koncu izražam željo, da bi te moje besede, pa tudi glas o vsem, kar ustvarjamo v naši socialistični državi, segli tudi do naših državljanov, ki trenutno živijo daleč od svoje domovine, pa tudi do vseh, ki so že zdavnaj morali zapustiti rodna tla, pa jih ljubezen še vedno tesno veže nanje.

Vsem našim delovnim ljudem in vsem našim občanom, pionirjem in mladincem, pripadnikom ljudske obrambe in državne varnosti izrekam najboljše želje za srečo in uspehe v novem 1977. letu.

Sindikat sestavni del samoupravljanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

in seveda socialni politiki. Zavedati se moramo tudi tega, da je v našem celotnem kolektivu zaposlenih več kot polovica (54 %) žensk, zato ni čudno, da je sindikat tudi na tem področju opravil veliko delo, še večje pa ga čaka letos in v prihodnje.

Med načrti in cilji za letos si je Iskrina sindikalna organizacija postavila predvsem naslednja tri področja delovanja: samoupravljanje, gospodarjenje in socialna politika. „Kot politična hrbtenica in politična kontrola samoupravljanja je sindikat zadolžen, da z aktivnim delovanjem skozi svojo organiziranost ustvarja nove samoupravne odnose skladno z določili zakonov in sklepi kongresov,“ je poudaril Jože Čebela.

Sindikato bo na gospodarjenje vplival s politično oceno izvajanja stabilizacijskih programov in dru-

gih ukrepov za izboljšanje poslovne učinkovitosti. Na socialnem področju, še predvsem na področju nagrajevanja, se bo sindikat zavzel za uveljavitev nagrajevanja po rezultatih dela ter tako za odpravo razlik med delavci na enakih delovnih mestih, razlik, ki ne izhajajo iz rezultatov dela.

Jože Čebela je naštel še številna druga področja, katerim bo Iskrin sindikat namenil v letu 1977 veliko pozornosti. Tako je med drugim opozoril na naloge v zvezi z izboljšanjem delovnih pogojev, na stremeljenje, da bi lahko vsak delavec v Iskri dobil za malico topel obrok, in ki bi ga lahko tudi pojedel v primernem prostoru, nadalje je ugledni Iskrin sindikalni aktivist spregovoril še o stanovanjskem vprašanju, otroškem varstvu, preventivnem zdravstvenem varstvu itd. Načrti sindikalne organizacije so torej vsekakor zelo obširni, so pa uresničljivi ob prizadevnosti vseh sindikalnih delavcev, torej prizadevnosti vseh nas.

Leto 1977 nova preizkušnja za nas vse

Sekretar sveta Zveze komunistov ZP Iskra Stane Preskar je v novoletni izjavi med drugim poudaril naslednje:

— Že nekaj časa smo v zelo intenzivnem revolucionarnem obdobju. Spremeniti hočemo družbene odnose, spremeniti hočemo družbenoekonomske odnose, spremeniti hočemo način našega delovanja in mišljenja. Ta politična hotenja, zapisana prvotno v sklepih 10. kongresa ZKJ in v ustavi, zdaj sprejemamo kot zakone.

V letu 1976 je bilo vloženih ogromno družbenih naporov, da smo sprejeli Zakon o združenem delu. Sprejeli smo tudi temelje srednjeročnega plana. Tak plan predstavlja novost, zahteva od nas več dogovarjanja in vsklajevanja. Organizacija Zveze komunistov je s pomočjo vseh svojih članov precej prispevala k uveljavitvi sodobnih družbenih smernic.

Leto 1977 pa za nas predstavlja novo preizkušnjo. Izvajati bo treba stabilizacijsko gospodarsko politiko. Taka politika bo lahko neka-

tere TOZD pripeljala v gospodarske težave. Za odpravljanje takih težav in za reševanje problemov znotraj Iskre bo potrebno mobilizirati vse komuniste in vse delavce.

Teklo bo tudi že drugo leto srednjeročnega plana. V njem smo zapisali, da bomo pospešili gospodarsko rast in da bomo uvajali bolj sodobne proizvodne programe. Ta načela zakona o združenem delu bo treba v praksi uresničiti. Čaka nas torej veliko zahtevnih nalog. Organizacija Zveze komunistov v Iskri bo morala nenehno skrbeti za mobilizacijo vseh naprednih sil in za njihovo stalno aktivnost. Vsak, kdor hoče delati, bo lahko sodeloval v izvajanju resolucije. Vrednost poslovnih kadrov bomo ocenjevali po številu in kvaliteti predlogov, ki jih bodo dali za reševanje problemov in nalog svojega okolja. Samoupravljalci pa bodo res dobro opravili svojo vlogo, če bodo pri odločanju poleg interesov svoje TOZD trezno presojali tudi interese vseh TOZD Iskre ter celotne slovenske in jugoslovanske družbe,“ je dejal Stane Preskar.

Na 4. seji skupščine SOZD Iskra se je dotaknil tudi vloge skupščine. Delegate je pozval, naj bodo v novem letu bolj ustvarjalni. Družbeno-politične organizacije namestijo v tem letu uveljaviti prek skupščine vrsto smernic in priporočil, za katere menijo, da so vitalnega pomena za prihodnost Iskre. Glede na to, da bo letošnje poslovno leto izredno težko, bo tudi politično in samoupravno zelo zahtevno. Poleg ostalega bo treba v letu 1977 uskladiti celotno zakonodajo, zlasti zakon o združenem delu, z internimi akti. Ob tem nameravajo družbeno-politične organizacije, strnjene v enotno sindikalno fronto, izpeljati letošnje posebno akcijo na področju delitve dohodka in osebnega dohodka, torej na zelo perečem in zahtevnem področju.

Novoletno izjavo je predsednik Iskrine mladinske organizacije zaključil z besedami: „Sindikalna, komunistična, borčevska in mladinska organizacija bodo začele v letu 1977 še bolj podrobno preučevati subjektivne težave, ki se pojavljajo v Iskri in potrebno bo nekatere tovariše tudi poklicati na odgovornost za njihovo delo.“

politične organizacije v Iskri so postale bolj aktivne, hkrati pa so začele delovati medsebojno bolj usklajeno, okrepilo pa se je tudi njihovo sodelovanje z vodilnimi strukturami.“

V novoletni izjavi je Franc Križnar obširno spregovoril tudi o gospodarjenju v Iskri ter v zvezi s tem pozval vse Iskrine delavce, naj bodo v novem letu še bolj marljivi, kot doslej, zlasti pa jih je pozval,

naj še bolj smelo odpravljajo vse slabosti, ki negativno vplivajo na naše gospodarske rezultate.

V nadaljevanju je izredno ugodno ocenil prireditve, ki jih je v sodelovanju z drugimi organizirala Zveza borcev, predvsem pa proslavo ob 30-letnici Iskre, proslavo ob 4. juliju—dnevu borca in dnevu Iskre v Šentjerneju, dobro pa je uspelo tudi lansko srečanje Iskrinih prvoborcev in predsednikov aktivov ZB iz delovnih organizacij v Sežani.

„Aktivi ZB so tudi lani v okviru sindikata, zveze komunistov in drugih teles pomagali pri uresničevanju zastavljenih nalog, prav tako pa se bodo aktivno vključili v delo tudi v tem letu. Veliko pozornosti bomo borci namenili letos prav preučevanju in uresničevanju zakona o združenem delu, aktivni pa bomo na vseh ravneh za boljše gospodarjenje, za večjo produktivnost, za boljše obveščenost, ali na kratko rečeno — borci bomo vplivali na druge delavce v Iskri ter jim bili za, zgled za boljše gospodarjenje. Poleg tega bomo tudi v letu 1977 namenili vso pozornost reševanju problemov, ki tarejo člane ZB.

Predsedniki Iskrinih družbeno-političnih organizacij so ob koncu svojih novoletnih izjav zaželeli vsem Iskrinim delavkam in delavcem srečno, zdravo in uspešno novo leto 1977.

Lado Drobež

Sklepi 3. seje Sveta ZK SOZD Iskra

1. Sprejel je oceno usklajenosti sistema ZP Iskra z zakonom o združenem delu, ki jo je podal Boštjan Barborič.
2. Sprejel je program usklajevanja samoupravnih odnosov (na osnovi predloga tov. Erika Vrenka).
3. Sekretarji OO ZK so se dolžni vključiti v akcijo sindikata „Knjigo Zakon o združenem delu vsakomur, ki jo želi“.
4. OO ZK so dolžne v mesecu januarju 1977 obravnavati predlog poslovnika sveta ZK ZP Iskra in k predlogu podati svoje pripombe in jih poslati na sedež sveta. (Poslovnik imajo člani sveta ZK ZP Iskra.)
5. Vsaka OO ZK mora imeti poverjenika „Komunista“. V januarju 1977 bo organiziran seminar za poverjenike na nivoju ZP Iskra.

Preveč nerealni načrti

Verjetno. Toda piscu teh vrstic se je podobno kot že večkrat doslej tudi na 10. seji sekretariata sveta zveze komunistov Iskre in Gorenja utmila misel: Zakaj smo tako nekritični? Čeprav je samoupravni sporazum o združitvi dela in sredstev Iskre in Gorenja v SOZD elektrokovinske industrije — soglasno smo ga sprejeli delavci obeh organizacij 28. junija 1974 — verjetno res preveč nerealni, pa so v njem tudi takšna področja, ki bi jih lahko, in ki bi jih morali uresničiti. Pa jih nismo. Dejansko smo ostali tam, kjer smo bili na začetku, to pa gotovo ni v interesu delavcev — samoupravljalcev v obeh organizacijah.

Tudi takrat, ko začnemo govoriti o krivcih za takšno stanje, smo presneto nekritični. Bojimo se celo reči, ti si kriv za to in to. Bojimo se celo reči in pokazati na tiste, ki so odgovorni, da se proizvodna programa Iskre in Gorenja zdaj še bolj prekrivata kot pred polletom.

Všec so mi besede, ki jih je na nedavni 10. seji sekretariata sveta ZK EKI v Velenju — seja je bila 21. decembra — izrekel direktor področja za marketing ZP Iskra Anton Stipančič. Takrat je poudaril: „Pri uresničevanju samoupravnega sporazuma EKI nismo dosegli skoraj ničesar. Ne verjamem pa, da nimamo nekih skupnih interesov in skupne družbene odgovornosti.“ V nadaljevanju je opozoril, da se morata obe organizaciji končno le dogovoriti za določene cilje ter omogočiti, da bomo te cilje tudi dosegli, kajti sicer ne bomo prišli nikamor. Iskra in Gorenje morata končno le ugotoviti, kaj sploh želita od združevanja, ugotoviti pa morata tudi to, preko kakšne oblike združevanja bosta uresničevali skupne naloge, — ali

Stališča s seminarja v Poreču

izoblikovana na skupnem seminarju predsednikov OO sindikata, predsednikov OO ZSM in delegatov skupščine ZP Iskra.

Organiziranost sindikata in mladine

1. Na vseh ravneh organiziranosti sindikata in mladine je potrebno preanalizirati:
 - skladnost organiziranosti s statutom ZSM oziroma statutarnem dogovoru slovenskih sindikatov
 - pogoje za delovanje sindikata in mladine
 - delovanje delegatov in njihova povezanost z delegatsko bazo.
2. Na osnovi analize se mora:
 - vskladiti organiziranost, pri čemer je potrebno posebno pozornost posvetiti organiziranju sindikalnih skupin
 - o neustreznih pogojih za delovanje OO sindikata in mladine obvestiti KO OOS in KS ZSM SOZD Iskra
 - delegate sindikata in mladine izvoljene v razne organe (OZD, SOZD, občina, republika) vključiti v aktivno delovanje v sredinah, kjer so izvoljeni
 - uvesti tekočo kadrovske evidenco članov sindikata in mladine
 - izvršiti zamenjavo delegatov, ki ne opravljajo svoje funkcije in zamenjavo pismeno sporočiti organu v katerem delegat deluje

Gospodarjenje

1. Udeleženci seminarja ugotavljamo, da so rezultati gospodarjenja v Iskri za razdobje 1. — 9. meseca 1976 zaskrbljujoči. V vseh sredinah bomo zahtevali izpolnjevanje stabilizacijskih programov gospodarjenja, ter sprejetje novih ukrepov za izboljšanje poslovnih rezultatov.
2. Osnovne organizacije sindikata in ZSM naj analizirajo neizvajanje skupaj sprejetih sklepov za izboljšanje gospodarjenja ter politično ocenijo odgovornost nosilcev nalog.

Nagrajevanje

1. Udeleženci seminarja smo ocenili, da je nagrajevanje v posameznih kolektivih Iskre neustrezno. Zato bo sindikat s pomočjo ZSM in ostalih družbeno-političnih organizacij ocenil:
 - neizvajanje samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke kovinske in elektro industrije SR Slovenije.
 - ali je nagrajevanje delavcev odvisno od poslovnih rezultatov TOZD, OZD in SOZD.
2. Na osnovi ocen in analiz se bo sindikat zavzemal, da z preosnovo družbeno ekonomskih odnosov (uvvedbo dohodkovnih odnosov) v Iskri uvedemo nagrajevanje po rezultatih dela z upoštevanjem usklajenih osnov in meril nagrajevanja.

Samoupravna preobrazba na osnovi zakona o združenem delu

1. Za preosnovo družbeno-ekonomskih odnosov v Iskri ter uveljavljanje vloge in nalog sindikata in mladine skladno z določili Zakona o združenem delu zahtevamo od vodstva Iskre, da takoj izdela program usklajevanja samoupravnih odnosov z Zakonom o združenem delu v ZP Iskra. Ko bo program vsklajevanja izdelan in ga bo sprejel svet ZK ZP Iskra, naj ga vse osnovne organizacije sindikata in mladine vključijo v svoje programe.
2. Pri snovanju tez ter osnutkov samoupravnih sporazumov in ostalih splošnih aktov SOZD Iskra in njenih organizacij se v delo komisij ali odborov vključujejo tudi predstavniki DPO.
3. V Iskri je potrebno proučiti celoten sistem informiranja, delavcev, za aktivno delovanje DPO in samoupravnih organov moramo zagotoviti redno, pravočasno, razumljivo ter celovito obveščenost.

Splošno

1. Udeleženci seminarja se bomo v svojih sredinah zavzemali, da sleherni zaposleni v Iskri, ki izrazi željo dobi Zakon o združenem delu.
2. Osnovne organizacije sindikata in mladine so zadolžene, da na svojih sejah obravnavajo sklepe seminarja in problematiko obravnavano na seminarju upoštevajo pri svojem delovanju.
3. Izvlečki predavanj tov. Albrehta in tov. Grčarja naj se objavijo v glasilu Iskra, da bodo z njimi seznanjeni vsi zaposleni.
4. V obdobju april — maj se ponovno organizira seminar družbeno političnih predstavnikov Iskre na katerem bomo preanalizirali izvajanje sprejetih stališč ter se dogovorili za nadaljnjo aktivnost.

Predsednik KS ZSM ZPI
Miloš Pavlica

Predsednik IO KOOS ZPI
Jože Čebela

nega dela zastaviti bolj konkretne cilje,

— že v tem mesecu je treba obnoviti akcijski program zveze komunistov Iskra-Gorenje, oziroma pripraviti bolj konkreten in prečiščen akcijski program.

— prihodnja seja sekretariata bo v eni od temeljnih organizacij Iskre ali Gorenja, na dnevnem redu pa bo konkretna problematika,

— ta mesec bo sekretariat obravnaval izdelane srednjeročne plane Iskre in Gorenja,

— poskrbeti je treba za boljše obveščenost članov sekretariata ter jim med drugim posredovati tudi zapisnike poslovnega odbora.

Lado Drobež

ILIJA VAKIČ — PREDSEDNIK ZVEZNE GOSPODARSKE ZBORNICE NA OBISKU

(Nadaljevanje s 1. strani)

elementov. Poudaril je nadalje tudi, da bo potrebno še tesnejše sodelovanje med Gospodarsko zbornico SFRJ in Iskro, predvsem pred sprejemanjem bodočih sistemskih rešitev, kar bi nedvomno Iskri pomagalo pri uresničevanju nadaljnje ekspanzije na tujih tržiščih.

Ob slovesu se je gost pohvalno izrazil o proizvodnji v TOZD Upori in potenciali v Šentjerneju.

— C —

Uspešno leto 1976, še bolje pa v letu 1977!

Uspešno leto 1976, še bolje v letu 1977! „Leto 1976 je bilo po mojem mnenju uspešno,“ je začel predsednik Iskrine borčevske organizacije Franc Križnar. Družbeno-

Na poti sprememb ekonomskih odnosov

Zadnje dni minulega leta, točneje 23. decembra, je bila tretja seja sveta ZK Združenega podjetja Iskra. Člani sveta so na njej obravnavali predvsem oceno usklajenosti sistema ZP Iskra z zakonom o združenem delu ter program usklajevanja samoupravnih odnosov. O teh dveh pomembnih področjih našega delovanja v prihodnjem obdobju sta poročala direktor podjetja in na spremembe, ki jih bo mogel doživeti ta dokument. Za ta dosedanjí sporazum je značilno predvsem to, da smo skušali doseči neke višje oblike sodelovanja ter seveda boljše gospodarjenje zlasti z reševanjem organizacijskih oblik, premalo pa smo naredili na področju dohodkovnih odnosov. V prihodnje nas čaka torej še mnogo dela na urejanju ekonomskih odnosov, saj se moramo zavedati, da ekonomske problematike ni moč reševati brez urejenih dohodkovnih odno-

sov. Čaka nas načrtno in dolgotrajno delo.

In kako pristopiti k reševanju nalog? Boštjan Barborič je opozoril, da smo v Iskri že opravili analizo usklajenosti naše samoupravne organiziranosti z osnutkom zakona o združenem delu, ker pa se pozneje sprejeti zakon vsebinsko precej razlikuje od osnutka, bomo morali takšno analizo opraviti še enkrat.

V primerjavi z osnutkom vsebuje zakon 36 novih členov, več kot dvesto členov pa je korigiranih.

Naloge pri usklajevanju Iskrinega samoupravnega sporazuma z zakonom o združenem delu je direktor Barborič razdelil na štiri osnovna področja. Te faze so:

- cilji povezovanja TOZD v DO in SOZD

Konec koledarskega leta pomeni tudi konec poslovnega leta. Ob tem koncu pa se po vsem svetu sestajajo ljudje ob pregledovanju inventurnega stanja, pa bilančnih rezultatov in sploh poslovnega uspeha iztekajočega se leta. Prav s takim razlogom, da bi namreč potrdili dokončno bilanco preteklega 1976. leta, so se konec minulega meseca v Londonu sestali tudi delničarji Iskra Limited — glavni delničar kot pooblaščenec Združenega podjetja Iskre generalni direktor Iskre Jože Hujs in Ljuban Artič, kot predstavnik stuttgartskega deleža.

Na tem sestanku so imenovali tudi nov upravni odbor — board, ki ga odsej vodi Gojmir Blenkuš, direktor IEZE, člani pa so Ljuban Artič, predstavnik Iskre v Stuttgartu, Ilja Medič, direktor Iskra Commerce, Dominik Pflam, ter angleška predstavnika Stern in Buxter.

Na sestanku upravnega odbora, ki je bil še isti dan v sejni sobi Iskrine firme Iskra Limited v Londonu so razpravljali o planu za prihodnje leto in se kritično opredelili tudi do predračuna za leto 1977. Pri tem so ugotovili predvsem to, da so možnosti prodaje v prihodnjem 1977. letu na angleškem trgu znatno večje, kot pa so razpoložljive zmogljivosti naših tovarn, predvsem tovarne uporov v Šentjernej. ki je glavni dobavitelj. Zato je upravni odbor sprejel sklep, po katerem naj združeno podjetje Iskra najde možnosti za povečano proizvodnjo znotraj sebe, če pa to ni mogoče, pa naj k sodelovanju povabi tudi zunanje partnerje. Iskra si bo vsekakor prizadevala, da bi zadovoljila potrebe angleškega trga, saj je prav v obdelavo tega tržišča Iskra vložila že doslej precejšnja sredstva.

Poslovanje v Londonu so racionalizirali, po smemicalh in tirih, kot jih je zastavil ing. Gojmir Blenkuš, saj je bil v Londonu zaradi tega štiri mesece. Ob ustvaritvi predvidenega prometa bo firma zaključila letošnje leto z dokaj ugodnimi finančnimi rezultati.

Pri izvajanju sanacije firme se tudi ob Novem letu dosedanje ime Guest spremenili v Iskra Limited. mak

Program usklajevanja samoupravnih odnosov z zakonom o združenem delu v ZP Iskra

PREDLOG

Napori za vsklajevanje razmerij v združenem delu v ZP Iskra z ustavo so trajno prisotni in so bili usmerjeni na podlagi osnutkov in predloga zakona o združenem delu.

V letu 1976 je potekala do meseca oktobra analiza vsklajenosti vseh razmerij v Iskri z osnutkom zakona o združenem delu. ki je ugotovila številna vprašanja, ki jih bo treba s postopkom medsebojnega sporazumevanja in dogovarjanja med TOZD razrešiti s konkretnim sprejetjem stališč, na podlagi katerih bo možno izdelati samoupravne sporazume o združevanju v ZP Iskra kot tudi samoupravne sporazume o združevanju v delovne organizacije ter statute TOZD.

Dokončno sprejeto besedilo zakona o združenem delu vsebuje nekatere bistvene dopolnitve osnutka zakona in je zaradi tega nujno, da se že opravljene analize razširi še z vidikov teh dopolnil.

Ta dokončna analiza vsklajenosti Iskrine konstitucije z zakonom o združenem delu pa mora potekati hkrati s TOZD, DO in SOZD, vključujoč tudi sprotne družbenopolitično verifikacijo delnih ocen.

Za ta sočasen postopek sta dva pomembna razloga. Prvič se vsaka problemska situacija, ki se ugotavlja v neki smeri združevanja dela in sredstev, kaže v različni luči, če jo opazujemo, v drugi smeri povezovanja. Preden se sprejema dokončna stališča v ocenah, je treba nujno pregledati šoodvisnost teh vidikov in tako izdelati najboljšo možno analitično osnovo za postavljanje tez o dopolnjenih razmerjih v vseh sestavinah SOZD Iskra.

Drug pomemben razlog pa je v tem, da se z vzporedno oceno še bolj izostreno ugotavljajo skupni interesi temeljnih organizacij in se s tem utjuje integrativna motivacija ter ustvarja razpoloženje za dogovor o takih konkretnih rešitvah urejanja medsebojnih odnosov, ki v najširšem obsegu upoštevajo interese vseh in vsakogar v združenem delu.

Podlaga za časovno vsklajeno pripravo dokončne analize vsklajenosti z zakonom o združenem delu in pripravo tez za samoupravne sporazume o združevanju v delovne in sestavljeno organizacijo je program nalog za vse subjekte, ki so tudi sicer v sistemu samoupravljanja vključeni v odločanje o zadevah, ki se nanašajo na konstitucijo OZD.

Glavne faze programa naj bi bile naslednje:

1. Obravnava zakona o združenem delu in izpopolnitev doslej izdelanih ocen skladnosti samoupravnih odnosov z osnutkom zakona o združenem delu in priprava tez za samoupravne sporazume o združevanju v DO in SOZD. Ta aktivnost je razčlenjena po štirih temah, ki morajo biti obdelane do 25. marca 1977. Teme so naslednje:

- a. cilji povezovanja TOZD v DO in SOZD
 - b. dohodkovni odnosi
 - c. organizacija
 - d. samoupravljanje
- Nosilci/izvedbe te naloge so poslovodni organi v TOZD, DO in SOZD, ki morajo v pripravi gradiva neprestano medsebojno sodelovati, vključujoč pa se tudi družbenopolitične organizacije v Iskri in po možnosti tudi zunanje delavce iz družbenopolitične sfere. Poudarek je na strokovnih vidikih priprave ocene, cilj pa je izdelava tez za samoupravne sporazume o združevanju v delovne in sestavljeno organizacijo ter tez za organiziranje in konstituiranje novih temeljnih organizacij.
2. Družbenopolitična verifikacija tez. Rok je 15. april 1977.
 - Verifikacija mora biti organizirana v družbenopolitičnih organizacijah TOZD, DO in SOZD.
 3. Obravnava tez za samoupravne sporazume v samoupravnih organih temeljnih organizacij, DO in SOZD ter obravnava in sprejemanje tez na zborih delavcev. Rok sprejemanja tez je 15. 5. 77.
 4. Izdelava osnutkov samoupravnih sporazumov o združevanju v DO in SOZD do 30. 6. 77.
 - Nosilci naloge so poslovodni organi, ki morajo medsebojno sodelovati pri oblikovanju vseh elementov posameznih sporazumov, ki so vzajemno odvisni.
 5. Politična verifikacija osnutkov samoupravnih sporazumov o združevanju v DO in SOZD. Rok je 15. 9. 77.
 6. Obravnava osnutkov na zborih delavcev, vsklajevanje osnutkov samoupravnih sporazumov in izdelava končnih predlogov samoupravnih sporazumov. Rok: 15. 11. 77.
 7. Razprava na zborih delavcev o predlogih sporazumov in sprejemanje na referendumu. Rok: 25. 12. 1977.
 8. Podpisovanje vseh sporazumov po individualno določenih rokih v TOZD, nato v DO in končno 30. 12. 77 v SOZD.

— dohodkovni odnosi
— organizacija
— samoupravljanje

Medtem ko je Boštjan Barborič na kazal vsebinsko problematiko in oceno usklajenosti sistema ZP Iskra z zakonom o združenem delu pa je Erik Vrenko govoril o programu usklajevanja samoupravnih odnosov. Ta program, kot že rečeno, objavljamo v tej številki na drugem mestu.

Tretje seje sveta ZK KP Iskra se je udeležil tudi direktor časopisa Komunist Vlado Krivokapič. V svojem govoru je med drugim poudaril, da bi se morala dejavnost in vloga Iskre ter Iskrinih komunistov bolj odražati v časopisu Komunist. Zavzel se je za čimprejšnjo uresničitev sklepa, da mora imeti vsaka osnovna organizacija zveze komunistov svojega poverjenika Komunist. Ti poverjeniki morajo biti pridruženi člani sekretariata OZK, občasno pa jih bo potrebno kot aktivne povezovati na ravni delovnih organizacij in na ravni SOZD. Na seji so tudi sklenili, da bomo v Iskri v drugi polovici tega meseca organizirali seminar za poverjenike na ravni SOZD. Za organizacijo tega seminarja je zadolžen sekretar sveta ZK ZP Iskra Stane Preskar.

L. D.

Poslej v Londonu Iskra Limited

Konec koledarskega leta pomeni tudi konec poslovnega leta. Ob tem koncu pa se po vsem svetu sestajajo ljudje ob pregledovanju inventurnega stanja, pa bilančnih rezultatov in sploh poslovnega uspeha iztekajočega se leta. Prav s takim razlogom, da bi namreč potrdili dokončno bilanco preteklega 1976. leta, so se konec minulega meseca v Londonu sestali tudi delničarji Iskra Limited — glavni delničar kot pooblaščenec Združenega podjetja Iskre generalni direktor Iskre Jože Hujs in Ljuban Artič, kot predstavnik stuttgartskega deleža.

Na tem sestanku so imenovali tudi nov upravni odbor — board, ki ga odsej vodi Gojmir Blenkuš, direktor IEZE, člani pa so Ljuban Artič, predstavnik Iskre v Stuttgartu, Ilja Medič, direktor Iskra Commerce, Dominik Pflam, ter angleška predstavnika Stern in Buxter.

Na sestanku upravnega odbora, ki je bil še isti dan v sejni sobi Iskrine firme Iskra Limited v Londonu so razpravljali o planu za prihodnje leto in se kritično opredelili tudi do predračuna za leto 1977. Pri tem so ugotovili predvsem to, da so možnosti prodaje v prihodnjem 1977. letu na angleškem trgu znatno večje, kot pa so razpoložljive zmogljivosti naših tovarn, predvsem tovarne uporov v Šentjernej. ki je glavni dobavitelj. Zato je upravni odbor sprejel sklep, po katerem naj združeno podjetje Iskra najde možnosti za povečano proizvodnjo znotraj sebe, če pa to ni mogoče, pa naj k sodelovanju povabi tudi zunanje partnerje. Iskra si bo vsekakor prizadevala, da bi zadovoljila potrebe angleškega trga, saj je prav v obdelavo tega tržišča Iskra vložila že doslej precejšnja sredstva.

Poslovanje v Londonu so racionalizirali, po smemicalh in tirih, kot jih je zastavil ing. Gojmir Blenkuš, saj je bil v Londonu zaradi tega štiri mesece. Ob ustvaritvi predvidenega prometa bo firma zaključila letošnje leto z dokaj ugodnimi finančnimi rezultati.

Pri izvajanju sanacije firme se tudi ob Novem letu dosedanje ime Guest spremenili v Iskra Limited. mak

Srečna nova godina

Kada Nova godina u kuću nam bane, proizvodi ISKRE biće na sve strane.

Ukućane želim darivati njima, mesto Deda Mraza jer su drage, svima.

Oni su mi davno rekli svoje želje, proizvodu Iskra svakom se vesele.

Stoga ISKRI sada želim mnogo sreće, u godini novoj — uspehe još veće!

Olga NIKOLIĆ

Od vseh rož najrajši — gobe

Kratek, a močan je bil v svojih odgovorih ing. Ljuban Artič, predstavnik Iskre v Stuttgartu, ko smo se z njim pogovarjali ob njegovem življenjskem jubileju. Morda so strokovnjaki, ki natančno poznajo svojo znanost in tehniko nasploh taki, ker natančno vedo, da vsaki akciji ustreza samo ena reakcija. Tudi ing. Ljuban Artič je tudi po svojih delovnih izkušnjah in po svojem značaju verjetno tak, da o vsaki stvari še vedno govori tako, kot je govoril na univerzi ex katedra, kljub temu pa je bilo v našem, sicer, žal, kratkem pogovoru, do katerega smo prišli ob zasedanju delničarjev in upravnega odbora Iskra Limited v Londonu, dovolj mest tudi za to, da je prišla do izraza njegova kljub duhoviti zašilenosti, prijetna nprav.

Bili ste univerzitetni predavatelj v Ljubljani, zdaj ste šef trgovinskega predstavništva v tujini. Kaj je bolj naporno: prodajati znanost ali tehnične izdelke?

„Verjetno se znanost ne prodaja. Gotovo pa je zelo naporno prodajati tehnične izdelke.“

Se vam zdi, da v naših izdelkih, naših izvoznih artiklih nasploh, v izdelkih Iskre pa še posebej, dovolj prodajamo znanje? Ali prodajamo še vedno preveč le material, surovino in preizkusno ocenjeno ali premalo intenzivno delo?

„Mislim, da ni potrebno, da prodajamo premalo intenzivno delo. Upam si trditi, da je vsaj poprečno! Menim pa, da je zanimivo za naše proizvode to, da niso prepoceni prodani!“

V Iskri ste že 14 let, zdaj ste predstavnik v Stuttgartu. Se vam zdi to dolga doba? Je po vašem bolje ostati vedno pri eni firmi ali je bolje firme, oz. področja menjavati? Kakšne so glavne izkušnje, ki ste si jih pri Iskri nabrali? Kaj je bil po vaši lastni oceni vaš glavni uspeh na zaupnem delovnem področju?

„Čeprav je doba 14 let dolga, se mi ne zdi predolga. Normalno se v svetu ne ostaja tako dolgo pri eni firmi, vendar je nam v Sloveniji težje menjati firmo, saj lahko kvečjemu iz ene Iskre padeš v drugo. Ker pa tako dolgo ostajaš v eni firmi, menjavaš delovna mesta, kar je glede pestrosti skoraj isto, vedno z menjavanjem firm.“

V Iskri sem delal v montažnem sektorju telekomunikacij, v domači produkciji in v zunanji trgovini. Če me vprašate za največji uspeh v Iskri, se moram spomniti na leta od 1965 do 1968, ko smo iz nepomembnega izvoznika Iskre naredili prve temelje za Iskra — velikega izvoznika.“

Ali ste vodili izvoz Iskre, ko ste bili še v Ljubljani direktor izvoza, drugače, kot ga vodijo zdaj? Se vi, oziroma drugi predstavniki v tujini, strinjate s tekočo izvozno politiko Iskre ali ne? Ali tudi vi dovolj dejavno sodelujete s centralo pri oblikovanju te izvozne politike?

„Gotovo je bilo potrebno voditi izvoz Iskre tedaj, ko je obsegal le 2 milijona dolarjev drugače, kot zdaj, ko je številka 40 krat večja!“

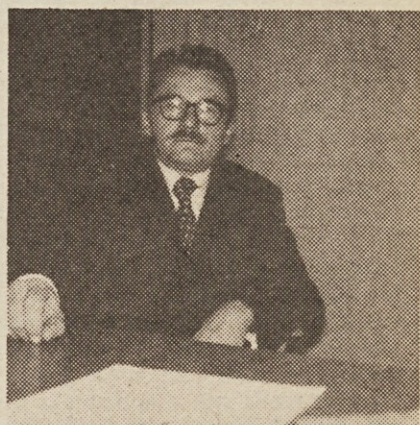
S tekočo izvozno politiko se strinjam in mislim, da pri njenem oblikovanju v največji možni meri sodelujem tudi sam!“

Kakšni poslovni partnerji so Nemci? Kako ste se njegovemu trgu in nemškemu kupcu prilagodili? V čem nas pri Nemcih kot konkurenti drugi prekašajo? Kako nemsko tržišče nasploh sprejema in konzumira našo proizvodnjo? Ali je kakšen Iskrin izdelek v Nemčiji še posebej uspešen? Ali imajo nasprotno na druge kritične pripombe?

„Če poskušam dati osnovne karakteristike Nemčije kot ene od vodečih industrijskih dežel, takoj ugotovim, da je njena glavna karakteristika v gospodarskem življenju, in v tem, da so po obsegu in tradiciji prvi in največji izvozniki na svetu. Izvažajo več kot četrtno družbenega proizvoda s področja industrije, kar pomeni več kot ZDA. Vsi državni ukrepi v zvezi z gospodarstvom se odvijajo v luči pospeševanja izvoza. Ta izvozna usmerjenost, seveda, pogojuje, da morajo biti za uvoz — se pravi za izvoz drugih, tudi naš — odprta dežela. S tem tudi lahko odgovorim, da je nemška država kot poslovni partner ugoden partner.“

Glede na plasman, ki smo ga po 10-letni intenzivni obdelavi nemškega trga dosegli, odgovarjam tudi na vprašanje, da nemško tržišče naše blago, ki dosega pogoje konkurenčnosti, sprejema in konzumira. V Nemčiji smo v teh letih dosegli večje uspehe predvsem z električnimi števci in elektronskimi elementi. Pri električnih števcih smo danes tako daleč, da kljub kartelni zaprtosti tega področja pokrivalo med 6 do 8 % celotnih potreb tega tržišča v direktni konkurenci s Siemensom. AEG in Landisgr. Pri elektronskih elementih pa na področju

pasivnih elementov pokrivalo potrebe v višini 1 %. V obeh teh skupinah izdelkov dosegamo cene, ki so na svetovnem trgu najinteresnejše in smo tudi dosegli večletno kontinuiteto v plasmanu in to po obsegu in asortimanu. Od kritičnih pripomb, ki jih moramo imeti v tej zvezi so seveda v ospredju tiste, ki se nanašajo na nihanja nivoja naše kvalitete in to tako glede tehničnih lastnosti naših izdelkov, kakor tudi kvalitete komercialnega servisa, predvsem dobavnih rokov.“

Ljuban Artič

Slavite svoj 50. življenjski jubilej, ki pa ga očitno ne kazete! Pravijo tudi, da ste velik prijatelj cvetja. Ali to človeka pomlaja? Vam cvetje in male pozornosti včasih pomagajo tudi pri poslovnih zadevah?

„Če pravijo, da sem prijatelj cvetja, se motijo! Od cvetja ljubim samo gobe. Zaupam vam pa, da nabiranje gob človeka res pomlaja!“

Kako si organizirate poslovni čas? Ali slovenski gospodarstveniki, oziroma poslovni ljudje v pogledu učinkovitosti izbire svojega časa zaostajajo za svetovnim poprečjem, oz. stopnjo v najbolj razvitih deželah? Si privzamete vsak dan kakšno delovno geslo?

„Ne vem, če je potrebno, da odgovorim kako, važno je, da povem, da si organiziram poslovni čas! Mislim, da znamo Slovenci kot poslovni ljudje vsaj tako učinkovito izrabljati čas, da ne zaostajamo za svetovnim poprečjem. Nikdar nisem ljubil gesel, zato si s svojim organizacijskim programom tudi sam ne dajem gesel!“

Dopuste preživljate predvsem v domovini, na morju! Se vam zdi, da turistično prirodni mir dovolj varujemo in ga vsaj uspešno prodajamo? Ali ga nasprotno vse bolj zapravljamo in z malovrednim turizmom pod ceno razdajamo?

„Mislim, da kar uspešno prodajamo naš turistično prirodni mir! Če primerjam z italijanskimi in španskimi uslugami naše, lahko rečem, da so naše boljše. Vendar ne bomo mogli uiti temu, da ne bi tega miru s turizmom zapravili, in za tiste, ki ga imajo radi pod ceno prodali.“

Nekoč ste kot član gospodarske delegacije obiskali tudi Kitajsko. Kaj se vam pri takih mednarodnih soočanjih zdi najvažnejše?

„Ko sem obiskal Kitajsko pred osmimi leti, prav tedaj, ko jo je preplavalja plima kulturne revolucije, sem predvsem lahko ugotovil, da se je potrebno za obdelavo takšnih posebnih zahtevnih področij temeljito pripraviti, da ima takšen obisk lahko neki rezultat. Seveda, iz izkušenj, ki jih imam, ugotavljam, da takšna sočlenja bolujejo na tem, da so le trenutna srečanja, nakar pa se nanje pozabi. Dejavnost vsake gospodarske delegacije je treba tretirati kot uvodno dejavnost, ki pa ji mora slediti dolgo trajno, normalno dnevno delo.“

Kitajska je, seveda, za nas zanimiva, saj po številu prebivalcev predstavlja četrtno sveta in je gospodarsko še precej neodkrita. Zato mora v bodočnosti gotovo vzbujati interes partnerjev!“

Mara Ovsenik

ISKRA

Številka 2 — 8. januar 1977

Iskra bo na Reki razdeljevala elektriko

Iskra – Elektromehanika Kranj je te dni ponovno zabeležila pomemben uspeh v svoji razvojni in proizvodni dejavnosti. Tik pred Novim letom je podpisala pogodbo o inženiringu mrežno tonske komande za distribucijsko področje Elektroprimorja Rijeka. Ta inženiring obsega projektiranje, dobavo opreme, nadzor montaže, preizkušanje, uvajanje v obratovanje, šolanje kadrov, oskrbo z rezervnimi deli in servisiranje. To je tudi prvi primer elektronskega vodenja električne distribucije v Jugoslaviji. Pogodbo sta v osrednji Iskrini stolpnici v Ljubljani podpisala Marcel Božič, komercialni direktor Iskre-Elektromehanike Kranj, ter Božidar Zoričič, tehnični direktor Primorje Rijeka.

Branža Telekomunikacij, merilne tehnike in ročnih orodij, se v perspektivi ujema z informacijskimi sistemi mrežno tonske komande, ki služijo za prenos kompletnih informacij. Pogodba je rezultat dolgoletne programske usmerjenosti Iskre na področju merjenja in upravljanja električne energije za potrebe gospodarstva. V komercialnem smislu pa gre za del dolgoročnega posla, ki ga želimo z Elektroprimorjem uresničiti v naslednjih letih. Vse to je vsekakor pomembna delovna zmaga Iskre in izjemen uspeh njenega lastnega razvoja, za kar smo res lahko ponosni, je ob tej priložnosti dejal Marcel Božič in dodal: „Pri programiranju informacijske mreže je Iskra vseskozi iskala stik z uporabniki njenih naprav! Prav ta pogodba je izraz tega, saj z Elektroprimorjem sodelujemo že dolgo vrsto let.“

Nove Iskrine naprave bodo na področju reškega Elektrogospodarstva zamenjale dosednji elektromehanski sistem preklapljanja tarife s stikalnimi urami.

„Za področje mrežnotonske komande smo razpisali mednarodni natečaj, pri čemer je zanimivo, da smo dobili precej tujih ponudb, pa nobene domače. Ker pa smo želeli najti part-

nerja doma, smo obiskali nekaj naših znanih OZD, in se po premisleku odločili za Iskro. Pomembno vlogo pri tej odločitvi so odigrale gotovo tudi naše dobre izkušnje iz sodelovanja z Iskro. Ker smo prvi v državi, ki sprejemamo ta sistem, želimo, da bi bilo naše sodelovanje, začeto s to pogodbo, trajno in uspešno, saj smo posledno vezani na Iskro in na njeno poslovno solidnost!“ je po podpisu pogodbe izjavil v imenu reškega partnerja tovariš Micić.

Ing. Šikić pa je menil: „Novi sistem bo velikega pomena za naše kraje, saj bo vplival na osebno življenje prav vsakega našega človeka, ko mu bo avtomatsko iz dispečerskega centra računalnik vključeval akumulacijske peči

in boljše. Po drugi strani pa bo novi sistem prav s takšnim načinom vključevanja in izključevanja električnih naprav pomembno vplival na racionalnejšo porabo električne energije. Po predvidevanjih naj bi se poraba električne energije po tej zaslugi zmanjšala za približno 2 %, kar pomeni dva milijona dinarjev prihranka letno. Ta prihranek bo dosežen predvsem z omejitvijo nekontrolirane široke potrošnje električne energije, ki jo omogočajo mrežno tonsko komandni sistemi.“

Seveda pa so sistemi, ki jih razvija Iskra, širšega pomena tudi zato, ker gre pri tem za nadaljevanje programa informacijskih sistemov, ki jih Iskra nudi na področju merilno regulacijske tehnike, telekomunikacij in računalništva. Iskra si s tem sistemom odpira tudi nove možnosti za izvoz.

mak

INDUSTRIJA ŠIROKE POTROŠNJE

Ojačevalne naprave so iskane

Sektor ojačevalnih naprav v prodaji široke potrošnje ima čisto svojstven položaj. Je prodajna in tehnična služba obenem, čeprav ima le šest zaposlenih ljudi. O tej dejavnosti v Iskri vemo bolj malo, ker je po obsegu manjša, čeprav ima velike perspektivne možnosti.

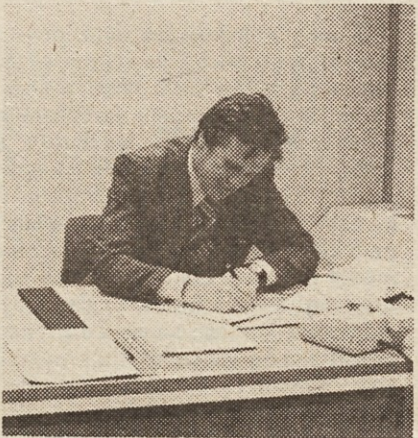
Proizvodnja ojačevalnih naprav je ena Iskrinih najstarejših vej. Proizvodnja je v TOZD Radijski sprejemniki v Sežani. Del proizvodnje in projektive pa je v Kranju. Kaj so „Ojačevalne naprave?“

To je dejavnost, v bistvu inženiring za najkvalitetnejše ozvočevalne in avtomatske komunikacijske naprave v poslovnih, proizvodnih in kulturnih ustanovah. Najlažje bomo dejavnost razumeli na primeru:

Dom JLA nekje v Jugoslaviji bi rad ozvočenje in ostale naprave za dvorane, predavalnice in kinodvorane. V Ojačevalnih napravah jim strokovno svetujejo: Potrebujete ozvočenje z mikrofoni v vseh dvoranah, kjer bodo prireditve in predavanja. Poleg tega jim povedo koliko in kakšne zvočnike potrebujejo. Seveda vse na podlagi gradbenih načrtov. Nato jih opozorijo: Za kinodvorano potrebujete napravo za avtomatizirano spuščanje in dviganje projekcijskega platna, napravo za odpiranje in zapiranje zastora, magnetofon za snemanje predavanj in reprodukcijo glasbe. Priporočila se tudi gramofon. Poleg tega potrebujete grafoskop (nekakšna avtomatična šolska tabla), diaprojektor in episkop. Za vse te artikole naredijo strokovno dokumentacijo in povedo cene. Obenem pripravijo dokumentacijo za komandni pult — kjer so vsa stikala in je tako moč vse te naprave regulirati iz enega ali več mest, kakor je pač v določenem primeru potrebno.

Vsak tak posel pa zahteva precej strokovnega dela, ker je vsaka aparatura posebej prilagojena potrebam, namenu in vrsti objekta in željam kupca. Zato serijska proizvodnja skoro ne pride v poštev, ampak se vsakega kupca obravnava individualno v skladu z njegovim naročilom.

Te naprave izdelujejo za prosvetne domove, za kinodvorane, šole, hotele, tovarne in športne objekte. Poleg tega pa izdelujejo še naprave za učenje tujih jezikov, elektronske mize, varnostne klicne naprave, naprave za simultano prevajanje in naprave za lokalne radijske postaje. Poleg tega proizvajajo še naprave za hitro sporazumevanje — na primer za železnico in železarne, ki se imenujejo procesni interfon.

France Rozman, vodja sektorja prodaje ojačevalnih naprav.

Vodja prodaje France Rozman in glavni projektant Toni Telban sta nam povedala, da imajo toliko naročil, da jim še daleč niso kos. Pred leti so bili na jugoslovanskem trgu sami. Ker pa se niso širili, je zrastle močna konkurenca, ki enakovredno nastopa po vsej Jugoslaviji. Mnogo so že govorili o razširitvah svojih kapacitet, pa je večinoma ostalo pri razgovorih, ker bi razširjena reprodukcija zahtevala preveč investicijskih sredstev. Zelo pa zavira razvoj tudi premajhna možnost raziskav in razvojne dejavnosti.

S prodajo uslug in proizvodnje, kakor smo rekli ni nobenih težav. Zato se pri proizvodnih kapacitetah. Letni proračun je okrog 5 starih milijard. Zanimiv bo še podatek, da večinoma vgrajujejo Iskrine elemente — do 80 odstotkov. Pri zahtevnostih naročil je to gotovo uspeh.

KF

Udeleženci seminarja v Poreču so veliko pozornosti namenili tudi problematiki Iskrine počitniške skupnosti ter v zvezi z njo neodločnosti pa tudi nasprotovanjem nekaterih, da bi gradili prepotrebni počitniški center v Pineti pri Novigradu. S to problematiko jih je seznanil direktor Počitniške skupnosti Janez Silc. Pojasnil jim je koncept združevanja sredstev in graditve Iskrine počitniškega centra ter se zavzel za enoten program graditve. Po tem programu bi najprej zgradili bivalne prostore — garsonjere —, šele pozneje pa bi prišla na vrsto infrastruktura, kot na primer kuhinja z jedilnico, družabni prostori, športna igrišča, itd. Čas bi že bil, da prenehamo samo govoriti in polemizirati, da se odločimo ZA in da začnemo končno graditi. Samo čevkanje (brez združevanja sredstev) pa nas je pripeljalo v tak položaj, v kakršnem smo zdaj.

Udeleženci seminarja v Poreču so se na poti v Ljubljano ustavili še v Pineti pri Novigradu in si ogledali zemljišče, kjer naj bi končno v bližnji prihodnosti postavili temeljni kamen za naš Počitniški center.

ISKRA—AVTOMATIKA

Za boljšo obveščenost

Že velikokrat smo lahko v dnevnem časopisju prebrali o vedno večji vlogi, ki jo ima obveščenost v delovni organizaciji. O tem, da je obveščenost odraz demokratičnosti in samoupravnosti odnosov, da v kolikor je dobro organizirana in izpeljana omogoča zaposlenim večjo vlogo pri soodločanju ipd. To pomeni, da ima dobra ali slaba obveščenost tudi vpliv na zaupanje članov do lastne delovne organizacije in na odnos, ki ga bodo delavci oblikovali do nje.

Vse to drži. Vendar to še ne pove, kako naj organiziramo obveščenost delavcev na ravni delovne organizacije, temeljne organizacije združenega dela, v družbeno-političnih organizacijah in drugod. Predno pa se odločimo, da bomo na ravni delovne organizacije izdajali glasilo ali vpeljali informacijsko mrežo, se moramo najprej dobro seznaniti z zakonom o javnem obveščanju, s katerim so določeni vsi pogoji. In če lahko trdimo, da predstavlja zakon o javnem obveščanju osnovno, predstavljajo ostali samoupravni akti v delovni organizaciji, ki obravnavajo informiranje njegovo nadaljevanje. Organizirati informacijsko mrežo v neki delovni organizaciji pomeni, da moramo dobro poznati vrsto dejavnosti, njeno mesto v gospodarstvu, organizacijsko (prostorska razdeljenost in število TOZD, združenih v delovni organizaciji) in samoupravno strukturo ipd. Šele na osnovi dobrega poznavanja delovne organizacije, lahko vpeljemo čim bolj učinkovito informacijsko mrežo. Učinkovito v tem pomenu, da obveščamo delavce o dogajanjih v njihovih TOZD in s tem namenom uporabljamo odgovorne samoupravne organe in posamezne člane kot vir informacij. Poslanstvo obveščanja ohranja tudi na ravni delovne organizacije svoje bistvo v tem, da s prispevki obveščamo in izobražujemo, podpiramo vsa prizadevanja za doseganje višjih poslovnih uspehov in s konstruktivno kritiko spodbujamo k akciji in odpravi pomanjkljivosti.

Špela Murovec

Programska usmeritev mladih v TOZD TEL na Blejski Dobravi

Mladi v naši OO se zavedamo, da smo nosilci vsega dogajanja in ustvarjanja. Zato se moramo posvetiti predvsem utrditvi naše organizacije in pravi usmeritvi našega programa. V njem si moramo zastaviti le tiste naloge, ki so primarne značaja za mlado generacijo, da bomo kot mladinska organizacija ravno s tem programom našli največ prostora za svoje aktivno delovanje. V naši OO deluje pet komisij na raznih področjih, tako da skupno zajemajo vso družbeno, politično in rekreacijsko dejavnost. Pri svojem delu se povezujemo z ostalimi družbeno političnimi organizacijami, s KS ZSMS Iskra Elektromehanika Kranj in OK ZSMS Jesenice.

8. 11. 1976 je bila v naši OO seja predsedstva, kjer smo kritično spregovorili o poročilu o delu in akcijskem programu RK ZSMS, o akciji za najboljšo mladinsko organizacijo in mladega delavca — samoupravljalca, poseben poudarek pa smo dali sprejemu našega akcijskega programa.

Na akcijski program RK ZSMS so bile podane razne pripombe, glavne pa se nanašajo predvsem na to, da v njem niso podani nosilci nalog. Premalo je poudarka na skrbi za mlade delavce iz drugih republik, mnogo večja pozornost pa bi morala biti posvečena tudi varstvu okolja.

Na tem sestanku smo se tudi odločili, da bomo tekmovali za najboljšo OO in za najboljšega mladega delavca — samoupravljalca. Pri pregledu sistema točkovanja smo ugotovili, da večini pogojev že ustrezamo, ostale pa smo vključili v naš program. Pri obravnavi našega akcijskega programa se je odprla živahna diskusija. Skupno smo pregledali programe komisij in poskušali najti najboljše obliko. Pri komisiji za idejno politično delo smo se dogovorili, da mora biti vsa njena dejavnost usmerjena tako, da se bo v mladini nehalno krepila zavest, da v naši družbi lahko uveljavljamo svoje interese le, če bomo poznali, razumeli in sledili idejam marksizma in samoupravnega socializma. Na področju kulture je naša naloga, da z aktivnim delom članstva in vodstev, s pravilno organizirano in idejno usmerjeno akcijo

Vzemimo za primer eno od delovnih organizacij, združenih v ZP Iskra in sicer Iskra—Industrijo za avtomatiko in poskusimo ugotoviti kakšne so možnosti, da v delovno organizacijo vpeljemo čim bolj učinkovito informiranje. Kot vemo, dobivajo vsi člani delovnih organizacij, združenih v ZP Iskra enkrat tedensko glasilo, ki ga izdaja omenjeni delovni kolektiv.

Za mnoge od njih je to edini vir informacij, od koder lahko izvejo o dogajanjih v delovni organizaciji in njej sorodnim industrijam. Tudi v Iskra—Avtomatika so delavci vezani na to glasilo. Če pogledamo njeno strukturo, bomo ugotovili, da združuje sedem TOZD in delovno skupnost skupnih služb. Le-te so locirane na različnih krajih, precej oddaljene ena od druge. Zato naj bi v tem primeru obveščanje prispevalo h krepitvi pripadnosti delovnemu kolektivu. Izhajajoč iz te predpostavke smo v vseh TOZD in delovni skupnosti skupnih služb ustanovili tričlanske uredniške odbore. Člani le-teh pa so med seboj imenovali predstavnike v časopisni svet in uredniški odbor, ki deluje na ravni delovne organizacije. Na ta način smo hoteli doseči, da bi vest prihajala od neposrednega proizvajalca kot vir informacij do novinarja, ki vodi organizacijo priprav za objavo prispevkov in sam piše o dogodkih, ki se dogajajo na ravni delovne organizacije ter se ponovno v obliki prispevka vrača k neposrednemu proizvajalcu. Na ta način smo tudi hoteli preprečiti stihijni pritok informacij. S tem pa začeto delo še ni dokončano. Najtežje od vsega je vzdrževati stalne stike s člani dopisniške mreže in od njih redno dobivati informacije o dogodkih ali že napisane prispevke. Pri tem se večkrat slišijo izgovori: „Nimam časa, saj imam že drugega dela preko glave,“ ipd. In vendar se lahko odkrito vprašamo, ali je res tako težko žrtvovati pol ure in na ta način prispevati k obveščenosti.

Špela Murovec

Kozarček Generalturista

Verjetno je bilo v teh prazničnih dneh okrog novega leta tudi v veliki Iskri kozarčkov vseh vrst veliko, zato se ne bi kazalo na dolgo ustavljati pri novoletnem koktailu, ki ga je priredil potovalni servis Generalturista tik pred iztekom starega leta v sejni dvorani naše stolpnice.

Kljub temu pa se ob tem srečanju ustavimo, saj je pomenilo še eno novo obliko neposrednega in prirčnega kontakta na področju turističnih potovalnih organizacij.

Kot so sami organizatorji že v vabilu zapisali, so želeli predstavnike Iskre ob tej priložnosti informirati o svojih načrtih za leto 1977 in se posvetovati o načrtu, kako še izboljšati medsebojno poslovanje.

Kot je v svojem nagovoru poudarila Bogdana Smejkal, direktorica ljubljanske poslovalnice Generalturista, imata Iskra in Generalturist doslej za seboj komaj pol leta sodelovanja na tem, navidezno skromnem delu v celotnem kompleksu Iskrinih dejavnosti, vendar pa je to zelo vzpodbuden začetek tudi za sodelovanje na drugih področjih — naprimer za organizacijo počitniške dejavnosti, ali pri tehnični organizaciji strokovnih potovanj, stikov s partnerji v tujini, itd. Vsekakor gre pri tem za specializirano sodelovanje brez pretenzij na kakršenkoli monopolizem.

Direktor Iskra Invest servisa ing. Marjan Dvoraček je po svoji strani potrdil ugoden rezultat polletnega sodelovanja s potovalnim servisom Generalturista in omenil, da je tak servis organizacijam in delavcem Iskre nujno potreben. Verjetno bo treba še v prihodnje marsikaj izboljšati, predvsem na področju hitrejšega in boljše informiranja o možnostih potovanj, zvezah, cenah ipd. ugodna novost pa bo tudi možnost, da bomo zjutraj naročene avionske vozovnice za inozemstvo lahko dvigali že dopoldne istega dne. Raznovrstni razgovori in prisrčno ozračje so, seveda, odprli tudi še nekoliko vprašanih, na katera bomo skupno iskali odgovora.

Mara Ovsenik

V Antenah so dobro poslovali

Antene na Vrhniki so majhen kolektiv, ki šteje sto članov, vendar po svoji žilavosti in vztrajnosti pri iskanju novih poti v proizvodnji zasluži vso pozornost. Direktor TOZD Franc Fefer nam je povedal, da je poslovno leto 1976 minilo uspešno, kljub črnim oblakom, ki so grozili skoro pol leta široki potrošnji.

Najprej nekaj podatkov. Program proizvodnje so dosegli 98 odstotkov, kar je skoro 11 procentov več, kakor leta 1975. Zaposlenih so imeli 1 procent manj kakor prejšnje leto. Prodajo so načrtovali za leto 76 večjo za 25 odstotkov, realizirali pa so nekaj manj, tako da je program prodaje dosežen 96 %.

Bolezni pa so porastle. Ob polletju so ugotovili, da je bilo „bolniške“ do 30 dni – na stroške tovarne 13 odstotkov več kot prejšnje leto, bolovanja nad 30 dni pa so porastla v istem obdobju kar za 41 %.

Manj zaposlenih in bolovanja so bili največji krivci, da ni bil proizvodni program presežen, poleg negotovosti na trgu sredi leta. Imeli pa so težave z OKljevimi jahčami. To je namreč plastični izdelek, ki veže dele antene. Ti jahčiči so po nekaj mesecih postali krhki in so se začeli lomiti. Zato so morali pri celih serijah ta del zamenjati, pri novih pa dodati novega, kar jim je dalo precej dela in materialnih stroškov.

V marcu, aprilu in maju pa so imeli tudi velike težave s prodajo in jim je

Franc Fefer – direktor TOZD Antene.

vanja, ta pa si tako majhen kolektiv iz svojih sredstev ne more privoščiti. Položaj rešujejo s stipendiranjem bodočih kvalificiranih ljudi in z izrednim študijem zaposlenih in upajo, da bodo v prihodnjih nekaj letih zapolnili vsaj najnujnejše vrzeli.

Leto 1976 je bilo za TOZD Antene zanimivo tudi zato, ker je bilo to dru-

Spajkanje ploščic tiskanega vezja in drugih elementov.

stala v skladiščih večmesečna proizvodnja. Pozneje se je trg odprl in so prodajali proti pričakovanju dobro. Prodajo imajo organizirano v glavnem preko prodaje v skupnih službah in sami direktno prodajo le okoli 10 odstotkov izdelkov. Leto so začeli z visokimi zalogami gotovih izdelkov – v skladiščih so imeli 2,3 mesečno produkcijo. Planirali so, da bodo zaloge znižali 30 procentov, uspelo pa jim je le za 21 odstotkov. Zdaj zaloge predstavljajo še dva in polmesečno proizvodnjo, kar pa ni kritično.

Osebnih dohodkov so se zvišali v letu 1976 za 19 odstotkov. Žal pa so tudi stroški narasli, zlasti prispevek za ZP in DO. Stroški, oziroma njihov porast ni v sorazmerju z indeksom proizvodnje. Indeks proizvodnje je v primerjavi s prejšnjim letom okrog 120, stroški pa 173. Doseženi dohodek je višji od leta 75 za 23 odstotkov, ostanek dohodka pa za 8 odstotkov. Finančni efekt je znižal visok porast stroškov in rast cen repromateriala. Saj se je samo aluminij, ki ga največ uporabljajo v TOZD Antene, podražil za 25 odstotkov, medtem ko imajo cene svojih izdelkov od leta 1974 nespremenjene.

Precej problemov imajo s kadri. Zlasti jim manjka strokovnjakov, ki jim jih požira bližnja Ljubljana. Nekaj možnosti imajo, če bi ponudili stano-

go leto, ko so se vključili v delovno organizacijo Široke potrošnje. Direktor Fefer meni, da so mnogi cilji doseženi in nekateri obeti ob združitvi izpolnjeni. Zlasti prodaja se je približala proizvodnji. Marsikaj pa še ni urejene in od novega 1977. leta še marsikaj pričakujejo.

Za prihodnje leto planirajo 18 odstotno povečanje celotnega dohodka, rast proizvodnje bo imela indeks 115 napram letu 1976. Prodajo bodo povečali za 18 odstotkov, da bi se tako znebili zalog gotovih izdelkov. Investirali bodo okrog 50 starih milijonov v nove stroje, zlasti bi radi kupili nov avtomat.

KF

K STIMULACIJI IZVOZNE DEJAVNOSTI

Kot smo izvedeli, so bili v našem ZP z nedavno sklenjenim samoupravnim sporazumom podani novi temelji za združevanje sredstev pri stimuliranju izvozne dejavnosti. Do tega dogovora je prišlo z namenom, da v Iskri pospešimo izvozno dejavnost in pravilno razdelimo bremena konkurence na inozemskem trgu. V tem okviru je bil podan predlog o načinu ugotavljanja pravice do sredstev izvoza, osnove za združevanje sredstev za stimulacijo in osnove za pravico do združenih sredstev stimulacije.

Samoupravni sporazum dejansko v 2. členu določa, da je osnova za združevanje sredstev posameznih temeljnih organizacij združenega dela uvoz materiala za reprodukcijo, ki se plačuje iz deviznih sredstev, fimiranih v odnosu z ustreznim izvozom.

Uvoznik, ki si sam ni ustvaril te pravice s svojim poprejšnjim izvozom, ima potemtakem primanjkljaj, ki ga bo lahko odpravil in uvozil devizno blago le, če bo lahko izkoristil ustrezne devizne presežke drugih izvoznikov. Seveda pa bo moral vplačati v skupni sklad v korist tistih, ki so prispevali k ustvaritvi izvozne pravice, ki je bil doslej posredno deležen. Višino prispevka za uporabo tuje pravice iz izvoza določi Združeno podjetje vsako leto sproti s svojim gospodarskim planom.

Praktično izvajanje samoupravnega sporazuma pa je odvisno od veljavnega deviznega režima. Do konca leta 1975 je bil uvoz urejen z različnimi predpisi in stimulacija ni bila dovolj natančno opredeljena. Od leta 1976 pa je celotni uvoz povezan z izvoznim prilivom tako, da je poslej izvoz dvakrat stimuliran. Z opisano razdelitvijo deviznih sredstev in z drugimi interesi koristnika deviz. Pri pretvarjanju dinarjev v dolarje je predviden tečaj 18,00 din za dolar, torej tečaj, ki so ga v decembru 1976 uporabljali za statistične carinske in druge osnove. Sicer pa podani predlog izračuna devizne pravice uporablja enako tehniko, kot jo uporablja Narodna banka pri računanju te pravice za združeno podjetje.

S tem je zagotovljeno tako enotno notranje obračunavanje, kot zadostna spodbuda za izvoz vsakomur, ki je sposoben izvažati.

mak

Dobro razvito krvodajalstvo v Avtoelektriki

Tudi v TOZD Industrije avtoelektričnih izdelkov se je humana krvodajalska dejavnost v zadnjem obdobju

Kvaliteta je pogoj za vključevanje v svetovno gospodarstvo

TOZD Tovarna gospodinjstskih aparatov v Škofji Loki precej svojih izdelkov izvažajo. Vodja kontrole kvalitete Jaka More meni, da jim le kvaliteta omogoča uspešen nastop na svetovnem tržišču. Pa tudi domači trg je vse zahtevnejši ob veliki izbiri na področju gospodinjstske opreme.

nja kakovosti. K marsikateremu pozitivnemu premiku pa jih je prisilil tudi zahteven trg. Največji inozemski kupec Quelle na primer postavlja zelo visoke zahteve.

Poleg tega polagajo mnogo pozornosti tudi na izgled izdelkov, saj je ta važen ne le za izvoz, ampak tudi na domačem trgu. Tako so uspeli doseči svetovno raven po funkcionalnosti, za-

Montaža štedilnikov Venera v škofjeloški Iskri.

Mesto služb za kontrolo kakovosti je bilo precej nejasno do lanskega leta, ko smo dobili zakon, ki kvaliteto natančneje opredeljuje in precizira JUS standarde tudi načelno. Mnogo strokovnjakov, ki se ukvarjajo s kontrolo, je zakon prisilil k razmišljanju, zraven pa tudi tehnični kader in proizvodnjo. Tako je v marsikateri tovarni postal oddelek za zagotovitev kakovosti več kakor tehnični forum. Vzel je v roke iniciativo tudi na področju preventive. Predvsem so se ljudje tega področja lotili zmotnega mišljenja, da se mora za vsako ceno proizvajati. Postavili so načelo: mora se dobro proizvajati. Že zakon o kvaliteti je postavil z zaščito kupca močno sankcijo, saj ta lahko po šestih mesecih izdelke vrne tovarni, če s servisnimi posegi ni mogoče zagotoviti normalne uporabe.

Gospodinjstski aparati so tako prišli pod drobnogled in v TOZD TGA so se temeljito prilagodili novemu položaju. Sicer so na tem področju storili že mnogo v zadnjih letih, tako da jih zakon ni našel popolnoma nepravilnih. Že vhodna kontrola natančno pregleda repromaterial in izloči vse, kar ni mogoče dobro uporabiti v proizvodnem procesu. Letos so dobili tudi lastno merilnico, ki s svojim instrumentarijem zagotavlja strokovnejši pristop k delu na področju zagotavlja-

nesljivosti in po oblikovni plati. Mnogo naših ljudi, ki so pred leti kupovali gospodinjstske aparate v Italiji in drugod, zdaj raje kupuje doma. Vsekakor uspešen poseg v nekontroliran uvoz brez administrativnih prepovedi.

Tudi servisom so posvetili več pozornosti in truda za strokovno usposabljanje. Sicer je res, da je večina popravil potrebnih zaradi napačne rabe aparatov, vendar tudi reklamacij ne manjka. Poživili so stike med TOZD in servisi, posvetili so mnogo časa za izobraževanje kadra v servisih in dosegli porast kvalitete servisnih uslug. Rezervni deli so največkrat „tavžent-roža“ ob počasnem reševanju reklamacij. Vendar gre tudi tu na bolje. Za rezervne dele so izgovori največkrat neopravičeni, saj tu šepa le organizacija, ker delov pravočasno ne naročijo. Včasih pa so težave z uvozom, tu pa tovarna težko kaj stori.

Na področju standardizacije so se v TGA zelo potrudili. Skušajo nadoknaditi tudi zamujeno in si pridobiti vse JUS in svetovne ateste, ker le tako so pripravljeni za plasma proizvodov doma in na zunanem tržišču. Pri tem jim zelo pomaga IKM (Institut za kvaliteto in metrologijo). Če dobijo njegov atest, potem ni nobenih bojazni, da ne bi dobili JUS atesta ali katerega zahodnega. Institut jim je mnogo pomagal tudi s strokovnim svetovanjem in tako posredno pri dvigu kvalitete na raven, s katero so lahko zadovoljni.

Važno pa je tudi, da so uskladili zahteve kontrole kvalitete in tehnične priprave proizvodnje. Ta preventivna gesta pomaga, da se odklonijo reklamacije že na dokumentaciji – pa še brez dodatnih stroškov.

Tudi samokontrolo negujejo. Delavci v proizvodnji imajo za kakovostno delo mnogo posluha, še vedno pa tu in tam zašepa. V letu 1977 bodo skušali opredeliti naloge samokontrole še na posameznih fazah proizvodnje in skušali s izobraževanjem dvigniti nivo kritičnosti pri neposrednih proizvajalcih.

F. Kotar

SKRB ZA DELAVCE

V Iskri Industrija za avtomatiko, TOZD Tovarna električnih aparatov TELA, se lahko pohvalijo, da so v zadnjem obdobju veliko pozornost posvetili skrbi za svoje zaposlene. Največja pridobitev za delavce je prav gotovo izredno dobro založena delavska menza, ki pripravlja vsak dan tri različne menije s tem, da vsak zaposleni dobi toplo malico brezplačno. Tudi urejenost menze je svojstvena, saj delavce prejšnji dan s svojo izkaznico izbere meni, ki bi ga želel imeti naslednjega dne za svojo malico. S

(Dalje na 6. strani)

Skupno darilo ženam Gorenjske

Akcija za nakup aparatov za odkrivanje raka na dojki zelo uspešna – Vanjo je vključeno že preko 60.000 gorenjskih delavcev – Oba aparata naj bi pričela delovati aprila

O obširni akciji zbiranja sredstev za nakup dveh rentgenskih aparatov za zgodnje odkrivanje raka na prsih smo v našem časopisu že pisali. Akcija je presegla vsa pričakovanja. Zato je prav, da o njenem poteku ponovno pišemo.

Pobudo za to akcijo so v letu 1975 dale bralke časopisa Glas. O predlogu so razpravljali občinski sindikalni sveti gorenjskih občin in ga tudi podprli. Pri medobčinskem svetu zveze sindikatov za Gorenjsko je bil imenovan pripravljalni odbor, ki skrbi za realizacijo te humane akcije.

Ob lanskem praznovanju dneva žepa so se številne organizacije združene dela odločile, da namesto običajnih bolj ali manj uporabnih daril za žene ob njihovem prazniku prispevajo sredstva za nabavo omenjenih aparatov.

V akcijo je vključenih že preko 60.000 delavcev Gorenjske. Sredstva so prispevali tudi številni (preko 3.500) obrtniki, kmetje, upokojenci in tudi delavci sami. Na posebnem žiro računu je bilo do 15. decembra lani zbrano 2.124.382,95 din, kar je 62 % od predvidene vsote.

Pripravljalni odbor si je v lanskem letu prizadeval, da je zbral vsa potrebna mnenja, soglasja in dovoljenja republiških institucij, za izdajo dovolje-

nja za uvoz aparatov. Končno je 14. decembra dobil še privolitev medresorske komisije za razdelitev uvozne opreme.

Skupaj s strokovnjaki Onkološkega instituta v Ljubljani se je odbor odločil za nakup aparatov (senografov) pri nemški firmi KOCH-STOERZEL. Cena za dva aparata, eden bo postavljen v Kranju, drugi na Jesenicah, bo znašala 1,64 milijona dinarjev. K tej vsoti je treba prišteti še stroške za razvivalni komori, za prevoz itd.

Do sedaj zbrana sredstva ravno zadostajo za nakup obeh senografov. Pričakujemo, da bodo tudi tiste OZD, ki še niso izpolnile svojih obveznosti, to kmalu storile in bo s tem mogoče plačati uvozne, carinske in ostale stroške.

Iz poročila pripravljalnega odbora je razvidno, da je bilo do 15. decembra v kranjski občini zbranih 1.055.398,85 din, v radovljiški občini 219.950 din, v jeseniški občini 274.153,90 din, v tržiški 182.500,00 din in v škofjeloški občini 392.380,20 dinarjev.

Oba aparata naj bi pričela delovati predvidoma aprila, če bo mogoče pa že pred 8. marcem. V tem času bi morala kranjski zdravstveni dom in Bolnica Jesenice poskrbeti za ureditev prostorov kakor tudi za kadre. A. Boc

PROGRAMSKA USMERITEV MLADIH V TOZD TEL NA BLEJSKI DOBRAVI

(Nadaljevanje s 4. strani)

delo, jih vzpodbuja in pomaga v kritičnih trenutkih. Pri vseh teh zadolžitvah pa ne smemo pozabiti na tekočo problematiko, s katero se srečujejo naši mladinci na svojih delovnih mestih in jo poskušati čim uspešneje reševati.

S tako organizirano mladinsko organizacijo in s takim akcijskim programom smo mladi v TOZD Iskra Blejska Dobrava prepričani, da bomo našli svoje enokopravno mesto v naši samoupravni socialistični družbi.

Predsednik OO ZSMS
TOZD TEL Blejska Dobrava
Miro Kočevar

Negovanje tradicij in odnosov

Dvanajst mesecev po vrsti ustvarjamo (korist in škodo), potem molčimo in nespametno govorimo, postavljamo in zamujamo roke, se osebno ali po žici nadiramo, kritiziramo, opravljamo, se hvalimo in povečujemo.

No in enkrat ali dvakrat na leto se pa že spodobijo, da sedemo skupaj kot prijatelji, se spomnimo zaslužnih sodelavcev in poplaknemo po grlu ves prah, ki se je nabral med letom.

Mlada delovna organizacija Iskra Invest servis šteje res komaj dve leti, je pa že prekaljena po izkušnjah in stara po tradicijah, kot je v nagovoru ugotovil njen direktor Marjan Dvoraček. In pri tej hiši je že stara navada, da se vsaj pred novim letom zberemo vsi, ki so delali skupaj in si nazdravijo. Tako so ISE-jenci na dan JLA, 22. decembra, priredili tovariško srečanje, da bi izrazili priznanje jubilarantom 20-letnega dela v Iskri (Stojan Vidmar, Alojz

izbrali ravno dan JLA in izvedli počastitev v obliki slavnostne seje delavskega sveta.

Direktor ISE Marjan Dvoraček je ugotovil enotnost, ki se je ustvarila v tem delovnem kolektivu in nakazal še boljše rezultate, ki se obetajo v prihodnje z gospodarskim planom in razširjeno dejavnostjo delovne organizacije.

V imenu osnovne organizacije Zveze borcev v ISE je Mičo Spasojević podčrtal zaupanje, ki nam ga lahko vliva naša armada, saj se je v 35 letih razvila v silo, ki zagotavlja neodvisnost države, ker je zrastle iz ljudstva in njemu tudi služi. Opozoril je na potrebo, da še naprej z enako vztrajnostjo negujemo vrline iz NOB, konstruktivno kritiko, odločnost in resnico.

Vsi trije govorniki so čestitali članom delavskega sveta, drugim sodelavcem, vabljenim upokojencem in gostom k prazniku 22. decembra in jim

Jubilanti in upokojenci Iskre Invest servis.

Bradač, Drago Kostner, Bojan Kosmač) in trem jubilarntkam 10-letnega dela (Justina Lipovšek, Nada Remetič in Milica Lipovec).

V uvodni besedi je predsednik DS ISE Henrik Marolt opozoril na potrebo po spoštovanju Iskrinih tradicij, ki narekuje dolžno spoštovanje do zaslužnih sodelavcev in ki povezuje take priložnosti s skupnim praznikom širšega družbenega značaja. Prav zato so

SKRB ZA DELAVCE

(Nadaljevanje s 5.strani)

tem so preprečili, da bi pripravljena hrana ostajala, saj 12 zaposlenih v kuhinji točno ve, koliko različnih obrokov morajo pripraviti na dan.

Naj za primer samo naštejemo menije, ki so bili delavcem na voljo na dan našega obiska: narezek, goveji golaž ali zelenjavna enolončnica pa še sok, jogurt ali mleko.

To pa ni edina oblika skrbi za delavce v TOZD TELA. Veliko pozornost posvečajo tudi ostalim dejavnostim družbenega standarda, še posebej pa organizirani rekreaciji in športu, kulturnim dejavnostim, zdravstvenemu varstvu, skrbijo pa tudi za čim bolj urejen dopust svojih delavcev.

Za vse te dejavnosti so letos porabili 680 tisoč dinarjev. Tako so imeli pol leta svoje prikolicne na Rabu, v Puli in Poreču, najete prostore pa so imeli še na Rabu in v Poreču, dva šotora pa tudi v Iskrinem kampu na Dugem otoku.

V Kranjski gori imajo v letošnji zimski sezoni zakupljenih pet ležišč v zasebnih sobah, cena za člana kolektiva je 10 dinarjev za nočitev, za svojca pa 20 dinarjev, gostje pa si lahko organizirajo tudi celodnevni penzion za 80 dinarjev.

V času od 6. do 13. februarja bodo na Krvavcu skupaj s SK Novinar organizirali smučarski tečaj, pa tudi sicer je za šport zelo dobro poskrbljeno. Zaposleni delavci se lahko ukvarjajo s plavanjem, telovadbo, košarko, sodelujejo v raznih trim ligah.

Kot pravi referent za družbeni standard Tone Kastelic, je zanimanje za rekreacijo med delavci izredno veliko, precej manj pa med zaposlenimi ženami. V TOZD TELA pa je od 890 zaposlenih kar dobrih 70 % žensk. No, tudi na tem področju se stanje že izboljšuje, saj so dekleta in žene že začele hoditi k telovadbi, sodelujejo pa tudi na raznih športnih tekmovanjih. V tej TOZD so resno zagrabil za delo na področju družbenega standarda in zato tudi rezultati niso izostali, pa čeprav sredstva za izboljšanje družbenega standarda niti niso tako velika, koliko večja pa je zato produktivnost pa nihče ne ve, prav gotovo pa imajo tudi take oblike dejavnosti delavcev svoj uspeh pri povečanju tega kazalca.

France Kmetič

zaželeli obilo zadovoljstva tudi v novem letu 1977.

Predsednik delavskega sveta je za tem izročil upokojencem spominska darila in manjši denarni pozdravček, da bi laže pričakali Novo leto. S posebnim darilom so se spomnili tudi sodelavke, ki je prav ta dan skočila v pokoj in je zato dobila oznako „upokojenka-bruculja“.

Po končanem uradnem programu se je začel „namizni“ program, ki je zbranim delavcem ISE razvezal jezike, odprl srca in jih še bolj zblížal. Zakopali so težke delovne skrbi vsakdanjosti in se prepustili sproščenemu pogovoru o vseh takih stvareh, za katere po navadi ni časa ne prilike. Jožetu so se utrinjali spomini na čase, ko je kot prekomorec leta 1943 na dalmatinskih otokih pobiral olive izpod dreves, kako so kasneje v Liki pobirali želod in ga pekli. Lojzetu je uhajala misel na dolge mesece, ki jih je preživel letos v belih sobanah. Marjan se je z upravičenim ponosom spominjal let, ko je obenem hodil v službo in študiral na fakulteti.

In če je bilo to doslej še malo podobno samogovorom, je nenadoma nova iskrica vnela pogovor in ga razplamtela v ognjeviti pogovor. Čisto slučajno in kot nalašč so vsi za mizo našli isto temo, največjo skupno zanimivost, to je psa in njegove prednosti, ki se jim nikoli ne moreš dovolj naučiti: kako začuti z nekakšnim šestim čutom, če ima opravka s človekom, ki bo z njim prijazen ali ne, kako lastnika prej zazna z nosom kot z ušesi, kadar se vrača domov, kako neverjetno zvest je itd. itd.

Takale srečanja so več kot dobrodošla, saj pomenijo pravo „kopal“. In po eno tako družabno „kopal“ si pa občan pač lahko privoščijo vsaj enkrat na leto, kajne?

— M. H. —

KAJ MISLIJO O ADMINISTRATIVNEM DELU?

O birokratih in birokraciji smo slišali že toliko vicev in pripomb, da je vsaj s te strani področje precej obdelano. Kaj pa mislijo naše sodelavke, ki se tako ali drugače ukvarjajo poklicno z administrativnim delom?

Čas je zlato.

NADA DREMPETIČ, administratorja v skladišču:

Še pred enim letom sem delala na montažnem traku in lahko primerjam administrativno in proizvodno delo. Vsekakor je delo v administraciji mnogo bolj razgibano, napram enoličnosti v montaži. Vedno nove obraze srečujem in nove probleme. Največ imam opraviti z dokumentacijo zunanjega prometa. Pišem tovarne liste, evidentiram pošiljke in vodim obračun osebnih dohodkov in potnih nalogov. Pri delu je treba biti natančen, saj vsaka številka pomeni denar. Pa tudi zasukati se je treba, saj pri nas še posebej velja, da je čas zlato. Naročilo mora biti izvršeno v celoti in popolnoma po željah kupca. V tem je kvaliteta poslovanja. Delo pa zaradi razgibanosti ni vedno samo zanimivo. Komaj se včasih poglabim v neko zadevo pa že zazvoní telefon, nato pride kdo v pisarno in tako naprej.

MARINA KOLENC, računovodkinja:

Birokrate nas imenuje samo tisti, ki ne ve, kaj delamo. Veste, naše delo je najožje povezano s proizvodnjo, saj spremljamo izdelek oziroma njegove stroške od zamisli do prodaje, ali po finančno: od denarja do denarja. Vse te izdatke in dohodke zapišemo, analiziramo in skrbimo, da prav „shajamo“. Velik psihični napor je natančnost in ažurnost. Vse se mora ujemati do pare. Za vse to smo odgovorni tudi pred zakonom. Saj je znana šala, da je računovodja vedno z eno nogo v zaporu.

Finančni ljudje veljajo za suho-

Dejstvo številka nas zresni.

parne. Razumljivo. Pri našem delu ne ne šale ne debat. Ves čas suha realna stvarnost — denar. Pa kljub vsemu lahko rečem, da je delo kljub številkam razgibano — saj so za številkami izdelki — delo in — človek.

Od dobrega vtisa je marsikaj odvisno.

JELKA JUG, tajnica komercialnega direktorja:

Tajniško delo je tako razgibano, da bi vam ga komaj opisala v nekaj stavkih. Od množice telefonov, do ustmenih pojasnil, pisanja dopisov in osebne evidence zaposlenih. Ljudje si pri meni dobesečno podajajo kljuko. Nad enoličnostjo se ne morem pritoževati, je pa nasprotno res, da kontakt vsakih nekaj minut z novim človekom tudi utruja. Naše delo je še kako resno, saj preko nas stranke dobijo čisto prvi kontakt z delovno organizacijo in si naredijo prvi vtis in mnenje. Tudi kavico stremem, res se nekateri temu smejejo in zbijajo šale na ta račun. Za dober občutek obiskovalcev in prijeten kontakt strank z nami je tudi to potrebno. Sem pa s svojim delom zadovoljna, saj v njem najdem toliko novega. KF

Novice od tu in tam

● Beograjski dopisnik „Dela“ Slobodan Dukić piše, da bo v Beogradu kmalu začela delovati mednarodna telefonska centrala, prek katere bodo plačniki klicali vse evropske centrale avtomatično, brez posredovanja. Nova mednarodna centrala je po besedah strokovnjakov beograjskega PTT podjetja najnovejši dosežek tehnike. Izdelala jo je belgijska tovarna Bell, sodi pa med polelektronske centrale.

● Da jugoslovanska PTT podjetja namenoma nočejo dati podatkov o proizvajalcih PTT opreme oziroma ATC, je že znano dejstvo, da pa namenoma zatajijo pravega proizvajalca — v tem primeru „Iskro“ — je prava redkost. Krivdo za to, da javnost ni dovolj obveščena o deležu „Iskre“ pri izgradnji ATC omrežja, pa nosi predvsem naša industrija telekomunikacij, ki je dokaj brezbržna do propagandne dejavnosti.

● Zagrebško podjetje za proizvodnjo baterij in baterijskih naprav „Croatia“ je podpisalo petletno pogodbo o sodelovanju z zahodnonemško tovarno „Staff“. Sodelovanje bo temeljilo na proizvodnji dekorativnih svetilk za zunanjo, notranjo in tehnično razsvetljavo. Predvidena menjava proizvodnje bo dosegla letos vrednost 3 milijone DM, leta 1981 pa 8 milijonov DM. Tovarna „Staff“ je v Evropi najpomembnejši proizvajalec v svoji panogi.

● Komisija za pregled splošnih aktov pri celjski občinski skupščini je že lanskega marca pregledala samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in sredstev pri osebnih dohodkih v celjski „Iskri“ EMO in ugotovila, da sporazum ni usklajen z ustavo in ustreznimi zakoni. Oktobra je komisija dobila od „Iskre“ EMO popravljen samoupravni sporazum, ki naj bi bil usklajen z danimi pripombami, vendar je ugotovila, da večino pripomb sploh niso upoštevali. Zato se je komisija obrnila za zbor združenega dela in hkrati na inšpekcijo dela, ki naj bi sprožila postopek zaradi kršitve nekaterih členov zveznega zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu. Tako poroča mariborski „Večer“.

● V „Gorenju“ pripravljajo proizvodnjo barvnih televizorjev po lastni konstrukciji. Izdelani bodo v polprevodniški tehniki, na tržišče pa naj bi prišli v sredini leta. Ker „Gorenje“ ni obnovilo pogodbe z zahodnonemskim podjetjem Korting, s katerim je do sedaj sodelovalo pri proizvodnji televizorjev, bo za svoj lastni televizor potrebovalo pomoč kooperantov. Za letošnje leto načrtuje „Gorenje“ proizvodnjo 95 tisoč televizorjev, od tega 65 tisoč barvnih in 30 tisoč črnbelih. Lani so izdelali v celoti 80 tisoč televizorjev. Večjega povečanja torej ne bo, naredili pa bodo mnogo več barvnih televizorjev. Vse kaže, da se „Gorenje“ tudi pri proizvodnji televizorjev hitro osamosvaja, podobno kot nekoč pri proizvodnji gospodinjskih aparatov.

● Telefonski pogovori med 20. in 6. uro v delavnikih in ves dan tudi ob nedeljah bodo kmalu za polovico cenejši po vsej državi. Znižane tarife bi lahko začele veljati že lani decembra, vendar niso, ker proizvajalca „Iskra“ in „Nikola Tesla“ nista dobavila posebnih naprav. Tako poroča ljubljanski „Dnevnik“.

● V niški EI so sprejeli za letos mnogo bolj realne naloge. Pričeli bodo bitko za boljšo kakovost na pol izgotavljenih in izgotavljenih izdelkov, za povečanje storilnosti in izvoza. Letošnji proizvodni načrt bo tudi manj stremuški, oziroma bolj stvaren. Glede na lansko realizacijo naj bi ga povečali le za 12 %, število zaposlenih pa samo za 1 %. Pri tem naj bi porasel dohodek za 18 %, OD za 15 % (povečali so jih lani ob koncu leta) in storilnost za 11 %.

● Pri šestdnevni pogovori med madžarsko in slovensko gospodarsko delegacijo so podrobno proučili 61 predlogov slovenskih in madžarskih podjetij za gospodarsko sodelovanje: Z zadovoljstvom pa so ugotovili, da je sodelovanje med obema deželama že doslej dalo pomembne rezultate. Tako je bila s skupnim vlaganjem zgrajena tovarna celuloze v Krškem in podpisana je z „Iskro“ pogodba o skupnem razvoju proizvodnje varilnih aparatov.

● Skupna sredstva Ljubljanske banke naj bi po načrtu narasla v letu 1980 na 133 milijard dinarjev. Pri tem naj bi največ narasla sredstva vlagateljev. Povečala naj bi se od 15 na 40 %, oziroma od 21,8 % na 30,3 %. Skupščina Ljubljanske banke je ponovno izbrala za svojega generalnega direktorja Metoda Rotarja.

● Miloš Vodopivec je šef elektrolaboratorija v novogoriški Avtoelektriki. V 15 letih je izumil številne avtoelektrične sestavne dele, ki so navrgli kolektivu „Iskre“ velike prihranke, tako piše zagrebški „Večernji list“.

● Marjan Berce, vodja prodaje gospodinjskih strojev v „Iskri“, ki je sodeloval pri pripravi samoupravnega sporazuma o razvoju industrijskih strojev med jugoslovanskimi proizvajalci te panoge, je dejal za „Gospodarski vestnik“ naslednje: „Zavedamo se, da je za vse proizvajalce pri nas dovolj kruha, če bomo znali delo pametno deliti. Zato samoupravni sporazum podpiramo, vendar je treba hitro in učinkovito delati naprej, kajti sedanji sporazum je le osnova, ne pa tudi natančno določena obveznost za delo v prihodnje. Če ne bomo uspeli enotno nastopati, se dogovarjati s proizvajalci surovin, se tudi ne bomo mogli dogovoriti o delitvi in enakih pogojih prodaje.“

● Vzhodni Nemci bodo skupaj z Gospodarsko zbornico Slovenije organizirali tehniške dneve, kjer bodo njihovi strokovnjaki seznanili naše, slovenske o dosežkih vzhodnonemške industrije. V NDR namreč niso zadovoljni z lanskeletnimi gospodarskimi odnosi z našo državo. Predvsem Jugoslavija manj kupuje v NDR. Tudi načrti glede sodelovanja na tretjih tržiščih niso dali lani predvidenih uspehov, ker je naši državi manjkalo kreditnih sredstev. Za prihodnje so se v Vzhodni Nemčiji odločili, da ne grede več v skupna vlaganja pri nas, marveč bodo sodelovali samo še z dolgoročnim kreditiranjem določenih objektov, oziroma panog s surovinami. Zaradi takšne odločitve je odložena druga stopnja gradnje pri celjski „Cinkarni“.

● Kje sta mesto in vloga javnega cestnega tovornega prevoza v razvoju integralnega prometnega sistema pri nas, se sprašuje „Gospodarski vestnik“. Obstaja namreč nevarnost, da bomo potem, ko smo desetletja zanemarjali modernizacijo železnic in dopustili stihijski razmah celotnega transporta, sedaj prišli v drugo skrajnost in prepustili cestne prevoznike negotovi prihodnosti. Dejstvo je, da gre še danes 80 % vsega slovenskega tovora in 88 % vseh potnikov še vedno po cestah.

● Čeprav je leto za nami, so morda še zanimivi podatki izgub srbskih industrijskih podjetij po devetmesečnem obračunu. Srbska industrija je imela po devetmesečnem obračunu za 2.361 milijonov dinarjev izgube, toda za 3,6 % manj kot ob polletju. Izgube je ustvarilo 440 industrijskih podjetij s 150 tisoč zaposlenimi. Največje so bile izgube v železarnstvu s 622 milijoni, v kovinski industriji 532 milijoni in v tekstilni industriji z 264 milijoni.

● V zveznem izvršnem svetu je bila plenarna seja mešane jugoslovansko-bolgarske komisije za gospodarsko, trgovinsko in znanstveno-tehnično sodelovanje. Obe strani sta ugotovili, da bi bilo sodelovanje lahko mnogo večje, saj obstajajo ustrezni pogoji in možnosti. Nezaadostno izkoriščene so zlasti možnosti sodelovanja na področju stroje gradnje, energetike, elektronike, kovinarstva, kemije in posebej elektroindustrije. V zveznem tajništvu za zunanjo trgovino so se začeli hkrati tudi razgovori o blagovni menjavi za letošnje leto.

● Italija je že nekaj let na prvem mestu pri naši meddržavni trgovinski menjavi. V prvih desetih mesecih lanskega leta smo si izmenjali blaga v skupni vrednosti 1 milijarde 75 milijonov dolarjev, pri čemer smo naš izvoz v Italijo povečali kar za 63 % v primerjavi s predlansko izvozno vrednostjo. Zanimivo je, da na blagovni izvozni listi ni več na prvem mestu meso in drugi živilski izdelki, marveč surovine in reprodukcijski material. Obenem pa je vedno več dokončanih izdelkov. Iz Italije največ uvozimo opreme in dele za kooperacijo v avtomobilski industriji. Uvoz izdelkov splošne rabe je s 7,5 % malenkosten.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Boj za boljšo kakovost v TOZD Montaža v Idriji

„Radi bi dosegli raven kvalitete, da bi ljudje rekli: Dobro, kot bi bilo iz idrijske Iskre,“ je rekel ob začetku našega pogovora vodja službe kontrole kvalitete v TOZD Montaža Pavle Lapajne.

Če je kdo čutil breme recesije jo je TOZD Montaža v Idriji lani jeseni in letos spomladi. Tretjina delavk je bila doma in jarem krize jih je žulil do krvi. Taka šola pa je predraga, da ne bi za šolnino dobili dobrega nauka.

Pavle Lapajne pravi, da so se naučili, da je treba delati dobro, kvalitetno in kakovostno. Res je to pleonazem, vendar hoče povedati, da samo dober izdelek zagotovi dober glas, ki je porok poslovnega uspeha.

Ne moremo reči, da so v Idriji delali slabo. Za konjunkturi čas je bilo dobro, povsem pa so bili nepripravljeni za pokonjunkturi čas, ko so se zahteve kupcev povečale in zvišale.

Ponudba je bila velika, kupcev malo in ti so lahko izbirali le najboljše. Tu ni šlo za zvestobo dobremu dobavitelju, ampak je zavladal potencirani komercializem, ko so deževalo mimo pogodb, brez opozoril, zahteve po novi kvaliteti.

Ta nauk je ostal. Zato so vsem motorjem, ki jih izdelujejo visoko dvignili kvaliteto, brez večjih konstrukcijskih sprememb, pač pa s temeljitimi spremembami in novo kvaliteto tehnologije dela tako, da se lahko pohvalijo, da delajo bistveno boljše izdelke, kot pred enim, ali dvema letoma. Tudi pri materialih so zahtevnejši, kar tudi pomaga k dvigu kakovosti.

Res da velikih reklamacij tudi prej ni bilo, bilo pa je precej opozoril, zahtev po dodelavi in manjših popravilih izdelkov. Številčno imajo še precej reklamacij, vendar so vrednostno majhne, torej gre za nepomembne napake in so to bolj opozorila, kot odškodninski zahtevki. Večkrat gre za manjše nesporazume, ker so se premalo precizno dogovorili za pogoje in način izdelave. Tu bi mnogo koristili

direktni stiki s kupci, kar bi pripomoglo k odpravi nesporazumov in spodrsjlajev.

Marsikaj na tem področju pa bodo rešili kompleksno. Široka potrošnja z novo službo kvalitete na ravni delovne organizacije uvaža integralno metodo kontrole. Štartalijo bodo v maju 1977, kar bo na tem področju prav gotovo velik, strokoven in zahteven premik v pozitivno smer. Kot je znano, ta metoda zajema vse službe in omogoča reguliranje in formiranje kvalitete proizvodov že na njihovi razvojni poti.

Idrijska Montaža bo z novim letom prenesla vso skrb in odgovornost na področju kvalitete iz Železnikov, kjer

so doslej opravljali del nalog, direktno v svojo TOZD. Tudi kadrovske bodo službo okrepili. Dobili bodo svojega tehnologa in analitika kvalitete.

Leta 1978 pa bodo uvedli temeljito novost: avtokontrolo. Kadre bodo v ta namen usposobili, da bodo nalogi kos že med proizvodnim procesom. Imajo pa kadrovske težave, a vendar upajo, da bo kmalu bolje, saj bodo tekoči kontrolorji v prihodnjih treh letih končali tehniško srednjo šolo, kar bo brez dvoma vplivalo na strokovni pristop k problematiki. Ves ostali kader ob novi metodi kontrole bodo usposobili v domači tovarni tako, da bo šlo brez dodatnega zaposlovanja in brez dolgotrajnejšega usposabljanja. Tako pravzaprav delajo že doslej, saj večina kontrolorjev prihaja iz proizvodnje, kjer si pridobijo rutino in spoznajo že vso problematiko dobesedno v lastnih rokah.

KF

Novoletni izlet invalidov Elektromehanike

Kljub turobnim jesenskim dnevom, je organizacija invalidov Elektromehanike uspešno organizirala enodnevni izlet z 42 prijavitelji iz raznih TOZD v Strunjan 18. decembra.

Aktiv invalidov je za člane organiziral tudi sprejem Dedka Mraza.

Tembolj gre v dokaz to, da si vsi res ne želijo sončne pripeke je ta, da se je omejeno število prijaviteljev kar prehitro dopolnilo, zato je nekaj zapoznelih prijav moralo odpasti.

S prijaznim in nadvse ljubeznivim soferjem iz CREINE—Srečkom, smo ob 9. uri že prispeli v Postojno. Tu smo si ogledali čar kraškega postojnskega podzemlja. Ob prijatnem vzdušju sopotnikov v avtobusu, se mi zdi, da smo se kar prehitro znašli pred razpitim Bemardinom v Portorožu.

Potrebno bo graditi nova zaklonišča

Vsa kranjska industrija je razvrščena na relativno ozkem prostoru. Samo mesto z okolico pa je goste naseljeno. Zato moramo v okviru obrambnih priprav v družbenopolitičnih in krajevnih skupnostih, v organizacijah združenega dela in drugod zagotoviti ustrezno zaščito za civilno prebivalstvo.

Posledice morebitne vojne lahko pričakujemo v vsakem naselju, v vaseh, še posebej pa v mestu. Napadalec bo skušal uničiti posamezne predele ali celotno mesto. Predvideti je treba močne zračne in druge napade na upravna, politična in industrijska središča ter druge pomembne komunikacije. Ob takih napadih je možno doseči zadovoljivo zaščito prebivalstva edino z zaklonišči in z različnimi podzemnimi objekti kot so: podhodji za pešce, parkiri prostori, javne garaže, cestni predori ipd.

Vse te elemente je potrebno upoštevati in se odločiti za gradnjo zaklonišč, za kar nas obvezujeta tudi zvezni in republiški zakon o ljudski obrambi. Za učinkovito zaklanjanje prebivalstva v vojnem času so potrebne pravočasne in dolgotrajne priprave že v miru.

V Kranju imamo nekaj tunelskih zaklonišč, ki so bila zgrajena med zadnjo vojno. Nudijo lahko le zaščito pred učinki klasičnih bojnih sredstev. Vendar je še to vprašljivo, saj so slabo vzdrževana. Njihova oddaljenost je prav tako prevelika. Vsa ostala zaklonišča, zgrajena po drugi svetovni vojni ne nudijo ustrezne zaštite pred učinki modernih bojnih sredstev.

ZAHVALA

Ob odhodu iz kolektiva se svojim sodelavcem in sodelavkam ter sindikalni organizaciji tovarne polprevodnikov Trbovlje iskreno zahvaljujem za prejeta darila. V letu 1977 pa jim želim še mnogo delovnih uspehov ter osebnega zadovoljstva.

Majda Medved

Zato je gradnja zaklonišč nujna zakonska obveza vseh družbenopolitičnih skupnosti, organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih organizacij ter nazadnje vsakega občana. V sredo 15. t. m. so zbori skupščine občine Kranj na skupni seji sprejeli odlok o gradnji zaklonišč na območju občine. Načrt graditve novih zaklonišč bo izdelal občinski štab za civilno zaščito.

Sredstva za financiranje gradnje zaklonišč se bodo zbirala s prispevki občanov in imetnikov pravice uporabe poslovnih stavb v družbeni lastnini. Drugi del sredstev bodo prispevale organizacije in skupnosti za upravljanje stanovanjskih in poslovnih stavb v družbeni lastnini.

Ob razmišljanjih o potrebi in koristnosti gradnje novih zaklonišč moramo upoštevati, da za prebivalstvo zaklonišče pomeni element, ki zmanjšuje število žrtev. To pa ugodno vpliva na ohranitev vojne morale med civilnim prebivalstvom in v oboroženih silah. Zaklonišča so zelo pomembna tudi za zdravstvene in druge podobne ustanove. Res je, da gradnja zaklonišča stavbo nekoliko podraži. Toda zgradbe dražijo tudi drugi prostori in naprave, ki jih danes vgrajujemo, da bi bilo naše življenje čim bolj udobno.

Ob koncu naj omenim še eno pomembno dejstvo. Naš koncept splošnega ljudskega odpora predvideva, da bomo mesta in druga večja naselja vztrajno branili. Če ne bomo imeli zaklonišč, bo žrtev zelo veliko. Uspešno izvajanje našega obrambnega koncepta bo torej neposredno odvisno od tega, kako bomo poskrbeli za zaklanjanje prebivalstva in koliko zaklonišč bomo zanj zgradili.

Zato je tudi v tem pogledu pravilno, da naše občine ne odlašajo s sprejemanjem aktov o obvezni graditvi zaklonišč v najbolj ogroženih središčih. Gradnja zaklonišč je namreč obrambni ukrep strateškega pomena, ki ga ni mogoče nadomestiti z nobenim drugim.

Alojz Boc

Beton nas ni mogel tu dolgo zadržati, zato smo se nedvomno raje zaupali zelenemu in lepemu Strunjanu. Torej, v domu za rekreacijo invalidov smo bili že naprej napovedani in tudi pristrčno sprejeti. Po kosilu in kopanju v zaprtem bazenu z morskovo vodo, je sledil obisk Dedka mraza. Tudi KVIZ ni izostal. Vse prisotne pa je Dedek mraz skromno obdaril.

Menimo pa, da je povsod lepo, če lepoto oko želi videti, saj je to tudi naš nadvse prijazni spiker omenil v svoji planinski pesmi, ko smo se vračali proti domu.

M. I.

Po stezah partizanske Jelovice

V Dražgošah bodo 9. januarja 20. jubilejne in tradicionalne zimsko športne in rekreativne prireditve. Zajele bodo področje Selške in Poljanske doline, Kropo z Jelovice.

Spominske prireditve bodo posvečene 35-letnici legendarne dražgoške bitke in 40-letnici prihoda tovariša Tita na čelo KPJ ter njegove 85-letnice rojstva.

Organizirali bodo več pohodov v Dražgoše: Soteska—Rovtarica—Dražgoše (preko Jelovice) bo 1. pohod pod geslom „Po stezah prvih partizanov“. Tega zahtevnejšega pohoda, ki se bo začel na železniški postaji Soteska ob 8. uri, naj bi se udeležili planinci, smučarji, taborniki, mladinske pohodne enote, vojniki in drugi občani, ki imajo dovolj kondicijske pripravljenosti.

Drugi pohod, katerega bi se udeležili člani Planinskega društva Kranj, smučarji, mladinska pohodna enota Prešernove brigade in drugi delovni ljudje, bo organiziran pod geslom „Po poti narodnega heroja Iva Slavca—Jokla“. Pohod se bo pričel ob 8. uri na Čepuljah in bo potekal preko Mohorja v Dražgoše.

Pripravili so še pohode v Dražgoše iz Selc, Škofje Loke, Rudnega in še iz nekaterih drugih krajev. Vsi pohodniki se bodo sešli ob 13. uri v Dražgošah, kjer bo osrednja proslava pri spomeniku dražgoške bitke.

Alojz Boc

Usposabljanje za samozaščito

O pomenu, oblikah delovanja in ciljnih samozaščite prebivalstva smo pisali že v zadnji številki. Naj ponovim, da so organizacije združenega dela tiste, ki so dolžne skrbeti za pripravljenost delovnih ljudi, da se bodo lahko aktivno vključili v samozaščito.

gašenja — in že lahko pričakujemo, da bodo delavci v primeru požara sami ukrepali in s tem preprečili morebitno večjo škodo, ki bi nastala, če bi ne- močni stali ob strani in čakali na gasilce.

Veseli nas, da so naši delavci poka-

Usposabljanje delovnih ljudi za samozaščito je pomemben element obrambnih priprav.

V Industriji telekomunikacij so v novembru pričeli z izobraževanjem vseh zaposlenih o samozaščiti. Predavanja organizirajo med odmori ali v popoldanskem času in to za vsako temeljno organizacijo združenega dela posebej. Predavateljev je 14, gradivo za predavanja je pripravil Oddelek za varnost Iskre—Elektromehanike.

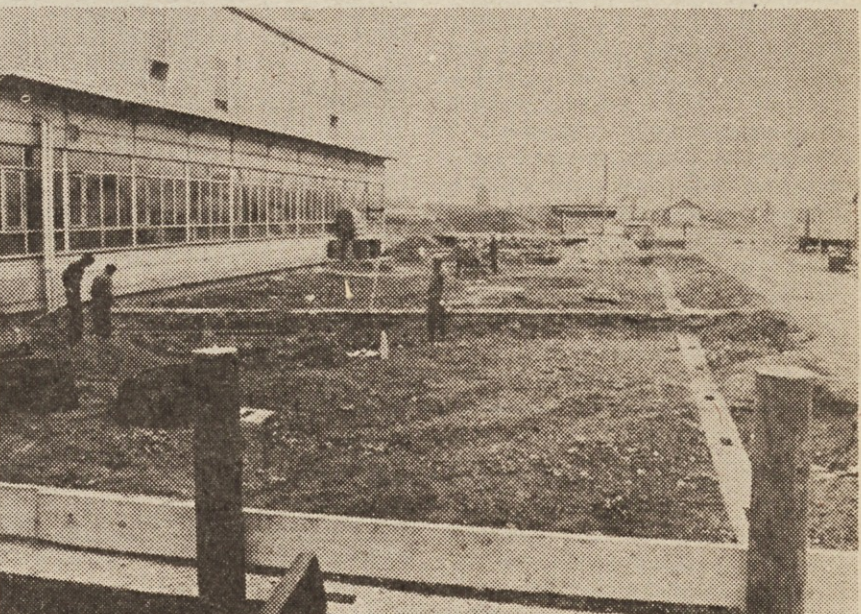
Na ta način želi naša delovna organizacija osveščati vse zaposlene občane o samozaščiti nasploh in o pravilnem ukrepanju v primeru vojne ali raznih elementarnih nesreč. V predavanju so vključili tudi film „Priprave in sredstva za gašenje in tehnika gašenja začetnih požarov.“ S tem je zagotovljeno, da bodo prav vsi zaposleni vedeli, kako je potrebno ravnati z gasilno opremo, ki jo imamo na razpolago v vsakem oddelku, obratu in drugod. Prav manjši začetni požari zahtevajo vsaj osnovno znanje o tehniki

zali veliko zanimanje za tovrstna predavanja. Zato bodo spomladi predavanja dopolnili še s praktičnim delom in raznimi demonstracijami na področju požarne samozaščite.

Naša delovna organizacija se zaveda pomena, ki ga ima samozaščita prebivalstva. Enkratno organiziranje predavanj ne bo dovolj. Zagotoviti bo treba kontinuirano usposabljanje vseh zaposlenih na področju samozaščite. Zato bodo podobna predavanja še pripravili, in sicer vsaj dvakrat v letu.

Vsebinsko predavanj bodo predvidoma razširili tudi na ostale glavne komponente splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, kar bo prav gotovo pozitivno vplivalo na naše obrambne priprave tako v delovni organizaciji kot v krajevnih skupnostih.

Alojz Boc

Prihodnjič bomo obširneje poročali o obsežnih investicijskih vlaganjih, ki jih Industrija elementov za elektroniko načrtuje v letu 1977. Na sliki: začetna dela pri gradnji prizidka za potrebe TOZD Feriti na Stegnah, slikanav sredi lanskega decembra.

ZAHVALA

Ob nenadni, prerani in boleči izgubi ljubljene sina

ANDREJA OBLAKA

pri služenju vojaškega roka, se iskreno zahvaljujem njegovim predstojnikom in sodelavcem iz TR in GGS TOZD ATC ter sindikalni organizaciji, kakor tudi kolektivu Elektromehanike za izraze sožalja, za podeljene vence, za ganljive poslovilne besede in spremstvo na njegovi zadnji poti

njegova mama v neizmerni žalosti.

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi mojega dragega

KLEMENA ARNEŽA

se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD Štikala ter sindikalni organizaciji za izrečeno sožalje, podeljeni venec in denarno pomoč

Mamica Zdenka Arnež

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

MARIJE TAVČAR

se vsem sodelavcem iz kontrole SP in bakelita SP v kranjski tovarni iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje in podeljeni venec

Jolanda Šmid

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage mame

KATARINE JENKO

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD TEA, Merilne naprave, RTO in TELA Ljubljana za izrečeno sožalje in darovano cvetje

sinova Ljubo in Andrej, hčerka Milka in snaha Nada.

Številka 2 — 8. januar 1977

KOŠARKARSKI TURNIR V TOZD TELA

Ekipa Combiflexa je bila tretja.

V TOZD TELA so pretekli mesec organizirali košarkarski turnir, na katerem je sodelovalo 54 igralcev. V 6 tednih je šest ekip vsako sredo vedno znova preizkušalo svoje znanje, spretnosti in športno srečo v tem popularnem športu.

V telovadnici osnovne šole „Boris Kidrič“ v Savskem naselju, kjer je tekmovalje potekalo, se je vedno zbralo tudi precej navijačev sodelavcev, ki so vzpodbujali vsak svojo ekipo k čim boljši igri.

Nastopajoče ekipe so zasedle naslednja mesta:

Uprava	10 (188 : 90),
MONTAŽA	(111 : 91),
prilav	
COMBIFLEX	6 (117 : 62),
kontrola	4 (125 : 109),
montaža	2 (80 : 162)
strojne	0 točk (75 : 161).
delavnice	

Lahko rečemo, da so se vsi igralci potrudili in, da so bile nekatere igre prav lepe in zanimive. Med igralci bi lahko pohvalili dobro igro Mihe Jarca, saj je sam dal skoraj polovico doseženih košev, in njegovega ekipnega tovariša Toma Pregla. Iz ostalih ekip bi lahko pohvalili Francija Kuharja, ki je z izredno igro v obrambi veliko pripomogel k dobri uvrstitvi svoje ekipe (ekipa Combiflexa je zasedla tretje mesto), poštvalnega Alojza Drnovška iz ekipe montaže priprav, ki je kljub poškodbi vneta sodeloval, Milana Reberska in druge.

Prvouvrščena ekipa uprave, ki je,

kot je razvidno iz uvrstitve pokazala dobro igro, bo zastopala TOZD TELA tudi na zunanjih nastopih, n. pr.: na tekmovalju TRIM lige občine Bežigrad.

Po končanem tekmovalju so vsi igralci dobili majhna spominska darila in TRIM značko. Z denarjem, ki so ga zbrali igralci sami (vsak je prispeval po 10 dinarjev) pa bodo kupili košarkarske žoge.

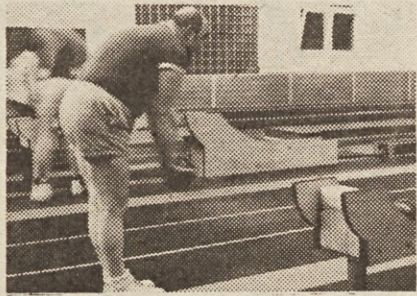
Špela Dittrich

MEDOBRATNO PRVENSTVO V KEGLJANJU

ki je bilo v ponedeljek, 13. dec. na kegljišču v Domu Maksa Perca je organizirala kegljaška sekcija TOZD TELA. Na njem se je pomerilo devet šestčlanskih ekip. Prvo mesto je z 2289 podrtimi keglji zasedla ekipa Priprave sredstev, druga je bila ekipa Combiflex s 2187, tretja pa ekipa Montaža 1 z 2105 podrtimi keglji. Vsaka ekipa je imela na voljo 6 x 100 metrov.

Prvouvrščena je dobila v prehodno last pokal, katerega bo obdržala do naslednjega tekmovalja.

Š. D.

Janez Penko meče.

NAŠI ŠAHISTI PETI V VELENJU

V nedeljo, 19. decembra je bila v Delavskem domu v Velenju šahovski brzoturnir v počastitev 30-letnice šahovskega društva Velenje. Med trinajstimi moštvii je na turnirju sodelovala tudi šestčlanska ekipa šahistov Iskre, ki se je v močni konkurenci in čeprav so manjkale nekatere „zvezde“ našega sindikalnega šaha, uvrstila na solidno peto mesto. Ekipo Iskre so sestavljali: Jože Kerec 7 točk, Miha Šmid 8,5 točk, Bogdan Brezigar 5,5 točk, Martin Brce ml. 10 točk, Dane Černe 6,5 točk, Jurica Zadravec 1,5 točk, in Pavle Jereb 1 točka.

ŠAHISTI VABLJENI K SODELOVANJU

Šahisti Iskre s področja Ljubljane imajo redne treninge ob torkih od 16. do 20. ure v prostorih menze v naši stolpnici. Šahisti s kranjskega področja pa ob četrtkih od 17. do 21. ure sindikalni sobi nad restavracijo na Savski Loki.

Ljubitelji šaha vabimo k številnejšemu sodelovanju!

Š. D.

Letošnji načrti naših športnikov

Športna komisija je na svoji seji 17. decembra 1976 med drugim razpravljala tudi o koledarju prireditve, ki naj bi jih izvedla v letu 1977. Za vse predvidene prireditve je hkrati pripravila tudi finančni načrt, s tem, da se je dosledno omejila na najnujnejše stroške, ki se zagotavljajo solidno izvedbo načrtovanih tekmovalj, oz. športnih manifestacij SOZD Iskra.

Kot vsako leto bodo tudi letos prve na sporedu zimsko-sportne igre 25. in 26. februarja v Kranjski gori. Letos bodo vsebovale poleg veleslaloma, kot običajno, tudi tekmovalje v smučarskih tekih za ženske in moške, za vse v po dveh starostnih razredih. Teki bodo prvi dan, drugi dan pa veleslalom. Ženske in tekmovalci starejšega razreda bodo tekli na 5, tekmovalci mlajšega razreda pa na 10 km dolgi progi.

Letošnji avtorally Iskre bo predvidoma 21. maja, po novih nacionalnih razredih: 1.) razred z vozili do 785 ccm, 2.) razred z vozili od 785 do 1.150 ccm in 3.) razred z vozili z nad 1.150 ccm. Štart bo v Žužemberku, proga pa bo tekla nato v Novo mesto, Dolenjske Toplice, Semič, Črnomelj, Primostek, Metliko, nazaj v Novo mesto in v Šentjernej, kjer bo cilj.

Letos že XIII. letne športne igre športna komisija načrtuje v dneh 24. in 25. junija v organizaciji športnikov

Industrije avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici.

Tako kot tudi pri zimsko-sportnih igrah, naj bi tudi za letne organizirali najprej tekme po industrijah, oz. delovnih organizacijah s tem, da bodo potem na letnih športnih igrah v Novi Gorici nastopile le zmagovalne ekipe iz posamezne delovne organizacije.

Tretji pohod prijateljstva Iskrašev je športna komisija predvidela na dan 17. septembra v Lipnici. Na pohodu naj bi nastopile ekipe vseh temeljnih organizacij združenega dela SOZD Iskra.

Končno pa letošnji delovni program športne komisije predvideva še zimsko-sportno srečanje s športniki SOZD Gorenje, prav tako pa tudi srečanja v letnih športih, vendar bodo za slednji dve določili natančnejši datum in ostale pogoje šele po dogovoru s športniki SOZD Gorenje.

Tako se nam letos — če seveda bodo na razpolago nujno potrebna finančna sredstva za njihovo izvedbo — obetajo številne manifestacije naših športnikov; le-ti pa bodo, kot vsako leto prav gotovo tudi v letu 1977 precej številno sodelovali še v področnih TRIM ligah in v okviru raznih občinskih delavskih iger, kjer najbrž tudi letos ne bo manjkalo bogatih tekmovalnih programov in tudi ne uspešnih nastopov Iskrinih športnikov.

J. C.

Predsednik društva Jože Gustinčič.

lepot Postojnske jame in Škocjanskil jam. Ima razgibanost prve in monumentalnost drugih. Predvsem pa je lepa njena okolica, vhod je ob vznožju gričev. Predvsem pa v okolici vlada mir. Nikjer trušča skomercializirane turistične dirke in je človek res sam s kraškim kamnom in lepoto našega podzemlja.

Obiskati pa je mogoče ta podzemeljski biser ob vsakem času. Zavrtiš telefon, pokličeš Iskro v Sežani in se s predsednikom Jožetom Gustinčičem dogovoriš o obisku, lahko pa še o manjši postrežbi za Iskraše.

Jamarsko društvo, ki šteje okoli 40 članov, od katerih je večina iz Radijskih sprejemnikov, pa ima še velike načrte z jamo in okolico.

Že zdaj imajo v Vilenici in v domu mnogo srečanj, občne zборе, fantovščine in piknike. Ob finančni pomoči Kraške turistične zveze in Iskre so uredili že precej okolice in dostop.

V načrtu imajo še tipičen kraški športni objekt — balinišče. Jamo bodo vključili v „paket“ turističnih uslug Lipice in tako lepoto podzemlja združili z eleganco španske jahalne šole v Lipici.

Predsednik Gustinčič pa mi je zatrdil, da je njihov največji namen: vrnitev k naravi! „Nikjer se človek ne spočije tako, kot v čisti in neoskrunjeni naravi. Zato se tako radi mudimo v tišini in miru Vilenice. Trdo je delo s kraškim kamnom. Pa vendar je to pesem rodov, ki so živeli in umirali s kamnitim kraškim svetom,“ je zaključil predstavnik sežanskih jamarjev.

F. Kotar

Iskraši v Sežani marljivi jamarji

Iskraši iz TOZD Sprejemniki v Sežani imajo največ zaslug za novo „odkritje“ jame Vilenice, ki je pred stoletji slovela po vsej Evropi. S požrtvovalnim delom so ta biser Krasa spet napravili dostopen obiskovalcem, sebi pa pripravili miren in tih kotiček za oddih.

Kraška jama Vilenica ima ime po pripovedki, da v njenem najglobljem delu prebivajo vile, ki so pomagale in se prikazovale okoličanom v kritičnih trenutkih. Jama je bila znana že v turških časih, uporabljali so jo okoličani za pribežališče v nevarnosti. Omenjena je v kronikah lokavske cerkve že l. 1602. Bila pa je znana po vsej Evropi.

Ker je blizu Trst in so jo s kočijami obiskovali zlasti bogati kapitani in drugi pomorščaki, so njeno slavo ponesli po svetu. Krožile so o njej zgodbe, saj je s svojo podzemeljsko temno lepoto naredila na obiskovalce globok vtis. Celo pesniki so jo opevali. Giuseppe Compagnoni je l. 1795 izdal ep Vilenici, kjer opeva njeno skrivnostno lepoto.

V dobi najhujšega potujočevanja je bila jama središče slovenskega kulturnoprosvetnega in zabavnega življenja. V njej so prirejali koncerte, domoljubne prireditve in plesje. Zato so se fašisti maščevali in zaminirali vhod, podrli ograje in uničili poti.

Takoj po osvoboditvi so jamarska društva usposabljala večje in bolj znane kraške lepote za obisk turistov. Vilenico so ob tem nekako pozabili in jo je znova „odkril“ Jamarski klub z uradnim nazivom Jamarsko društvo Sežana, v katerem je od vsega začetka večina Iskrašev. Sredstev ni bilo in člani so si pomagali s tem, kar so imeli: s pridnimi rokami in dobro voljo. Očistili so vhod in znova uredili poti in ograje. Kupili so bencinski agregat za osvetlitev, napeljali instalacije in tako so za dan mladosti l. 1963, ob srečanju mladine vse Iskre Vilenico slovesno odprli. Iskra je prevzela patronat nad jamo in odtlej pomaga Društvu jamarjev tudi finančno.

Ker pa je sama jama za srečanja premalo, so po večini Iskraši iz Sežane spet zavihali rokave in zgradili Jamarski dom. To ni kak običajen betonski

nes tvor, ampak tipična kraška hiša, vsa kamenita in dosledno grajena v slogu. Tudi notranja oprema je temu primerna. Osrednji prostor ima tipično kraško odprto ognjišče z viselim kotličem (gonišče, kakor mu pravijo domačini). Imajo pa mnogo težav z opremo. Ker so neusmiljeno dosledni, stilno nepopustljivi, ni lahko nabaviti vse opreme. Pa počasi le gre. Vse več predmetov krasi tla, stene in služi uporabno svojemu namenu.

Tako nastaja mali muzej kraške materialne kulture v pravem ambijentu, odprt obiskovalcem v tišini in prvobitni kraški okolici.

Jama je biser Krasa in zasluži svoje vilinsko ime. Je nekaka združitev

Monumentalni prehod v Vilenici.

Igra stalaktitov in sige.

OBVESTILO ŠTIPENDISTOM

Izvršni odbor kluba štipendistov ZP ISKRA obvešča vse štipendiste, da se lahko vpišejo v jezikovne tečaje, ki jih bo organizirala Delavska univerza Boris Kidrič v Ljubljani, z začetkom v mesecu februarju 1977.

Tečaje lahko obiskujejo štipendisti SOZD ISKRA, ki so redno vpisani študentje (dijaki). Stroške uspešno opravljenega tečaja bo na podlagi prošnje, ki jo morajo štipendisti oddati v Službi štipendiranja pred vpisom povrnili štipenditor. V prošnji morate točno navesti, kateri tečaj želite obiskovati.

Vse informacije dobite v Službi štipendiranja, Ljubljana, Prešernova 27.

Izvršni odbor kluba štipendistov
SOZD ISKRA

Komisija za štipendijsko problematiko kluba štipendistov Iskra

Na predlog skupščine Kluba štipendistov Iskre smo ustanovili komisijo za štipendijsko problematiko. Naloge te komisije so naslednje:

- spremljanje in izvrševanje določil samoupravnega sporazuma o štipendiranju
- informiranje in seznanjanje štipendistov Iskre o določilih Pravilnika o štipendiranju prek glasila Iskra
- sodelovanje pri delu odbora za štipendije (pri sprejemanju novih štipendistov in pri reševanju raznih prošenj).

Štipendisti, ki so v sporu s štipenditorjem, ali imajo resnejše probleme v zvezi s štipendijsko politiko, naj to sporočijo na naslov: Anton Gubenšek, Hrenova ul. 16, 61000 Ljubljana.

Uspešno delo te komisije je v veliki meri odvisno od vašega sodelovanja, zato čimprej na dan s problemi!

Janez Spiller

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniško, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Bogo Mohor, v. d. odgovornega urednika Janez Silc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA-DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.